

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hóra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-basábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 10 fillér.
Nyitási óra 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JOSSEF.

Péntek, január 12.

Mai számunk főbb közleményei:

- Veséreltek: Miért nincsen gyárpar?**
- Andrássy tisztes tárgyalásai.**
- Az aradi műbőr-gyár.**
- A cár és a duma.**
- A hivatalos órák és az adósságcselemlés.**
- Esetek.**
- Lipót király titokzatos házassága.**
- A földbirtokosok losztogatója.**
- A megvádolt gyárak.**
- Schill Józsefet megoperálták.**
- Mit akart a táborsernagy?**
- A mezőhegyesi tót-háború.**
- A francia elnökválasztás.**
- Ujabb letartóztatás Debrecenben.**
- Fejérvány a királynál.**
- Harc a főispánek körül.**
- Tárcs: Asszonylélek. Irta: Ádám Éva.**
- Csarnok: Egy csodálatos asszonyról.**
- Irta: Barta Lajos.**

Miért nincsen gyárpar?

Arad, január 11.

Rossz idők járnak Aradon; mindenütt, minden tervével lemarad. Szinte végzet-szerű az a jelenség, hogy amint valami haszonhajtó, a polgárság érdekeit szolgáló vállalat alapítása van készülöben: mindannyiszor hosszas és eredménytelen tárgyalás után a gyárat máshol építik fel. Ez az oka annak, hogy kételkedéssel fogadunk minden alapítási akciót, mert sejtjük, érezzük, sőt tudjuk egész biztonság-gal, hogy vagy nem kel életre a terv. vagy ha mégis elszánják erre magukat a vállalkozók, annak a város érdekeltsége aligha láthatja hasznát. A legutóbbi időben két alapításról esett szó: egy mű-

bőrgyárat és egy cukorgyárat akarnak Aradon építeni. A kettő közül az egyik ma egy rövid lépéssel közeledett a megvalósulás stádiuma felé, a másiknak ügye letűnt a napirendről.

A műbőrgyár alapítása érdekében ma tartott értekezleten Varjassy Lajos h. polgármester előadása folyamán olyan dolgokra tett bennünket figyelmessé, amiket régóta érzünk, de amelyeket ilyen világosan aligha mondtak meg nekünk. A tanácsnok budapesti utjában felkereste az ország egyik legelőkelőbb gyári vállalkozó cégét, a Hatvani Deutsch céget, amely tudvalevőleg tucatszámra alapítja a virulóbnál-virulóbb gyárat, s amely cég szinte életcéllal tüzte ki a vidéki városoknak gyárakkal való benépesítését. A cég főnökét kérdezte meg Variassy aziránt, hogy Aradot miért hagyják ki a kombinációból, főleg akkor, mikor a Deutsch-családot e városhoz a születési hely szeretetének szála fűzik; miért mellőzik éppen Aradot, melynek a cég alapító főnöke sok éven át hűséges polgára volt. A felelet rövid, de annál súlyosabb volt. Hatvany Deutsch Sándor kijelentette, hogy a gyáralapítások körül ők a délvidéken Temesvárnak adják az előnyt, mert ott annyi előzekekenységet tanusít a város hatósága és közönsége, hogy a terhek nagy részét teljesen leveszik a gyáralapítók vállairól. Ebben a nyilatkozatban bennfoglaltatik az is, hogy *Aradnak a nagyvállalkozók körében rossz híre van.* Ugy van leírva ez a város, mint ahol egy alapítás elé a hatóság

szinte mesterséges erőlködéssel gördíti az akadályokat. Azt tudják a főváros üzletköreiben, hogy Aradon a hatóság részéről mindent, csak előzekekenységet nem lehet várni s amit netalán kedvezményben nyújt is a város, ezerszeresen megfizeti árát a vállalkozó azokban a szekatúrákban, melyekben a hatóság részesít minden új vállalatot. Azért hát a cég most is mellőzi Aradot, inkább elmegy Temesvárra, hol rövid három év alatt öt gyárat alapított, melyek mindegyike meghozta a hasznot. busás jövedelmet nemcsak a vállalkozónak, de a város közönségének is.

Olyan helyről jött ez a szomorú leírás, vélemény, ahol éppen a legtöbb rokonszenvvel viseltetnek Arad iránt, olyan szakember tette meg észrevételeit, akinek szava után egy vezető pénzcsoport irányítja ma Magyarországon befektetési politikáját. Egy percig sem habozunk kijelenteni, hogy a nagy vállalkozónak igaza, — szomoruan valljuk be — nagyon is igaza volt. A tények egész légiója áll rendelkezésünkre, ha bizonyítani akarnók azt a kiméletlen modort, azt a rideg közönyt, melyet Aradváros hatóságai az idegen vállalkozót a város határából elűzik. Ha betéved egy idegen, mer valamihez hozzákezdeni, jön a főorvos, a főmérnök, az adótanácsos, a főkapitány, az ipari biztos, a tűzoltó főparancsnok, a kerületi kéményseprő, a főügyész, a kerületi biztos, a betegsegélyző pénztár, a fogyasztási kezelő, a vámfelügyelő, s ha még volna hivatala a városnak: bizton

Asszonylélek.

Irta: Ádám Éva.

Csütörtök este.

Ma különös napom volt. Valami van a levegőben. Érzem. A házam a szokott rendben, szobám virágai rám mosolyognak, amint türelmetlenül nézegetek az órára. Még nem jön! Mondogatják halkán, mert tudják, hogy az uramat várom. Istenem, hát kimest várnék? Kit? Már ősz van. Bizony az. A hintaszéknek ringása, az ólmos, szürke eső koppanása valami lágy dallamba vesz. Többé nem nézek a szomorú égre. Szemem lecsukódik. Egy pillanatra elfeledtem, hol vagyok. Valami szegény, koldus embert láttam magam előtt. Azt se tudom, honnan jött; hová, merre járt. Csak azt tudom, hogy egyedül volt. Nem volt senkije, aki szeresse. Irózatos, félelmes lehet az, ha nincs, aki szeressen! Osszeborzongtam. Szinte ijedten néztem szét ebben a kényelmes, tiszta, meleg szobában. Valami belenyilalt a szívembe. Nem tudtam, mi bajom. Hirtelen felugrottam. Valami segélynyújtás, valami cselekvés érzete fogott el. Nem volt körülöttem senki, hát remegőszívvel, érthetetlen kínos érzéssel a virágkhoz szaladtam és gyorsan öntözni kezdtem vízzel, de uram belépett és én valami ideges nyugtalansággal öntöztem tovább házunk virágait.

— Maga mit csinál? kérd. az uram es megáll mellettem, köszöntés nélkül.

— Látja, lelkem, most úgy fáj nekem valami ostobaság. Az, hogy egy soha nem látott koldus árva, akit nem szeret senki. Fáj az, hogy egy asszony, akit elmúlt gyermekkorban ismertem, megcsalta az urát s hogy ezek az édes, álmodó virágok a forróságtól egy cs-p vizért epedve hervadnának el, ha nem gondoznám őket, pedig tőlük két lépésre, az ablakon kívül, csak úgy omlik az eső. Nem különös ez?

— Nem. Felelte az uram. De az különös, hogy magát mindig ilyen problémák foglalkoztatják.

Közönyösen mondta, inkább mosolyogva. A kályhában nagyot lobbant a láng; egyik szekrény — bizonyára a tüztől felmelegedve, — nagyot pattant. Semmi más nem történt. Nem. És mégis! Hol a férfilélek, mely megérti azt, hogy ez a pillanat, ez a két mozzanat babonázta meg a lelkemet. Abban a látásból oly közönyös pillanatban lett a lelkem beteg. Akkor tanultam meg, mi lehet az: elveszítetted annak lelkét, akit szeretünk, aki a miénk volt.

Nem évek szenvedése tanít meg a bánatra. Egy dal, egy álm, egy virágszirom-hullás, egy halk, elsuhanó szellő, mely meghalt virág illatát röpteti. Megtanít egy pillanat sirni. Egy névtelen sejtés, akkor, amikor a

lelek fölérez, pedig a valóság, a tény még az éjszaka kódében lappang. Félelem fogott el. Valami bensőséges erő az uram felé vitt. Félttem, de nem tudtam mitől.

— Valamit mondani akar? — kérdi ő.

— Nem... azaz, hogy... ne menjen el ma délután hivatalba... feleltem kissé zavartan.

Csodálkozva nézett rám e szokatlan kérdés után.

— Miért kívánja ezt?

— Csak tréfáitam; feleltem én pirulva... Egy szó, egy hang, egy mozdulat, aminek táu jelentősége sincs látszólag, olyan hurt zugat a lélekben olykor, hogy azon fordul meg, ha vajjon tragédia, vagy komédia lesz-e az életünk. Ha akkor délután az uram otthon marad gyerekesnek látszó kérésemre, talán elég egy meleg tekintet, egy kézzsoritás és az én lelkem megnyugszik. Nem maradt otthon. A nő lelkének nem kell ok valamire. Annak a boldogsága is, a boldogtalansága is olyan sajátos jelekből, sejtelmékből áll elő, ami reális alappal nem bír s így a logikus, a tényeket kereső férfilélek még ha minden erejével akar is a nő segítő társa lenni: nem tud. Egyszerűen, mert nem értik, nem érthetik egymást. Ezt én jól tudom. És mégis fáj, hogy az uram ma elment hazulról és mégis gyűlölöm a tüzfényt, mert lánggra lobbant, a szekrényt, mert nagyot pattant. Ők... ők... az okai, hogy az én lel-

előállna az is. Kezdődik a tárgyalás olyan modorban, mintha a vállalkozó, ki száz ezreket kockáztat meg, egyenesen alamizsnáért könyörögne a hatóság előtt. Az ilyen fogadtatástól elmegy a vállalkozási kedve mindenkinek s akkor jön az a nevetséges dolog, hogy ujsághirdetés útján akarunk balekot fogni. Ilyen eljárás méltó egy kisközségi kupaktanácshoz, de nem egy szabad királyi város hatóságához!

Nem kertelünk a kérdés körül, nincs okunk a mozitelen valóságot az enyhesség és személyes tekintetek bársonyával elpuhítani; idegenből jött a kemény lecke s most ideje van annak, hogy végre a polgárság kitanítsa közegeit, hogy a város érdekében vessék le a nagyképekűség cifra köntösét, tegyék le a hivatali tekintély-hajhászat üres és hiu álarcát, mert Arad városának egy virágzó iparvállalat több hasznot hozna, mint ezek a cifra sallangok. Csak ugy hirtelenében adatokat is szolgáltatathatunk, hogy a hatóság eljárásában mennyi a kivetni való, annyi olyan dolog van, ami egyenesen utját szegi annak, hogy Aradon — ilyen gazdálkodás mellett — valaha is zakatoló gépek moraja, ezer meg ezer gyári munkás letelepülése olyan virágzó gazdasági életet varázsoljon, mint amilyennel a szomszéd, sokat irigyelt Temesvár kérkedhetik.

Ezelőtt két évvel Aradra jött egy berlini vajgyáros, megvett óriási pénzen egy telket, elhozott százezer forint értékű gépet és berendezkedéshez fogott. A hatósági bejárásán megjelentek a város hatóságai és ekkor minden hivatali kör képviselője olyan abszurd követelésekkel állt elő, hogy a gyáros, kinek — mellesleg megjegyezve — 6 hasonló vállalata van Magyarországon, szinte összeesett a csudálkozástól. Követelt itt mindenki valamit: az egyik füstfelfogó készüléket, a másik női és férfi öltözöket, a harmadik köpöcsészéket, a másik tüzi fecskendőt, s így tovább — tovább, mindezt olyan nagyképi szigorral, hogy az ember a spanyol inkvizíció előtt hitte magát. A gyáros kellelően eleget tett mindezeknek, kinlódott Aradon, minden kedvezmény és támogatás nélkül vagy egy esztendeig s akkor be-

csukta a boltját óriási veszteség mellett. Ez az ur — esküszöm — nem fogja egyik üzletbarátját sem ide ajánlani gyáralapítás végett.

Jött Aradra egy fővárosi fakereskedő, aki új életre keltette a Walder-féle fűrésztelepet. Az ipartelep kiterjesztéséhez szüksége volt egy iparvágányra, melyre nézve hatósági bejárás vált szükségessé. Megjelentek a város közegei s csaptak ott akkora statáriumot, hogy Debrecen kismiska hozzá. Olyan durva és nyers modorban támadtak reá a vállalkozóra, annyira vallatták, faggatták, olyan lehetetlen kikötéseket tettek, hogy csaknem abban maradt minden gyárnagyobbítás, pedig ez a fatelep azóta több száz munkásnak ad kenyeret.

Ha a torony alatt parancsolnak még efélékből: szolgálhatunk egy kevés rakományal: egytől-egyik megdönthetetlen bizonyítékul annak, hogy Hatvany Deutsch Sándornak nagyon igaza volt, amikor kijelentette, hogy a délvidéken kedvezőbb talaj a gyáralapításra Temesvár, mint Arad. Igaza is van neki! Végre az az ember, aki ezeket visz ki a gyáralapítás változó szerencséjű piacára, annak nem kell eltűnie boszantásokat, olyan város hatóságai részéről, mely városnak eminens érdeke az, hogy ipara fejlődjen és fellendüljön. És amíg a hatóság készsége nem fog előkelőbb, józabb bánásmóddhoz szokni: addig Aradon nem lesz gyáripár!

Ezek után csak egy kérdésünk van. Tudni akarja-e város anyagi válságban vergődő kereskedő, iparos közönsége: mi joga van eltűnnie, hogy vezetői elriasszák azokat az embereket, akiknek kereskedelmi tevékenységétől hasznot várhatna egy város, mint polgársága?! Sokáig fog-e tartani az a türethetetlen állapot, hogy egy pár ember tulbuzgósága miatt ezrek és ezrek szenvedjenek?! A torony alól mindezekre feleletet, sürgős feleletet vár a polgárság, melynek már most joga van számonkérni a város hírnevének elrontását, a haladás és fellendülés útjának, fejlődésének szándékos megakadályozását.

Andrássy titkos tárgyalásai.

Látogatás a hadügyminiszternél.

(A politika szenzációja.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 11.

A nagypolitika boszorkánykonyhájából ma váratlanul oly szenzációs hír pattant ki, amely még a miniszterelnöknek nem csekély jelentőségű királyi kihallgatását is teljesen háttérbe szorította. A rendkívüli föltűnést keltő hír azt ujságotla a nyomasztó politikai válság iránt érdeklődőknek, hogy *Andrássy Gyula* gróf, az alkotmánypárt vezére és a szövetkezett ellenzék spiritus rektora, a minap titkos tanácskozást folytatott *Pitreich* Henrik lovag közös hadügyminiszterrel a kibontakozás módozatainak tárgyában.

Miután *Andrássy* ily nagyfontosságú lépés megtételére a koalíció vezéreinek előzetes tudta nélkül aligha határozhatta el magát, kétségtelen, hogy a tanácskozás a többi pártvezér hozzájárulásával történt. Ez a purparlé tehát nem tekintendő *Andrássy* sajátos egyéni ténykedésének, hanem az egész szövetkezett ellenzék megbízásából folytatott tárgyalásnak.

Erdekes, hogy *Andrássy Gyula* egy donaiszerü kijelentéssel megcáfolja a hadügyminiszterrel történt találkát. A magyar politikai életben azonban már annyira bevett szokás még nagy jelentőségű tényeket is letagadni, hogy e tanácskozás valóságában nem lehet kételkedni. Hiszen a nyáron is *Bánffy Dezső* báró „magánügyben” utazgatott Bécsbe, holott csakhamar kiderült, hogy *Beck* báró vezérkari főnökkel tárgyalt.

Andrássy cáfolatát lerontja a bécsi *N. Fr. Presse*-nek nyilvánvalóan a hadügyminiszteriumból vagy udvari körökből származó az a híradása is, hogy *Pitreich* lovag e titkos tanácskozás vitelére egyenesen a királytól kapta a megbízást. Ezért a bécsi tárgyalás egyrészt a királyi fölhatalmazás, másrészt a koalíció előzetes hozzájárulása folytán kiemelkedik a helyzet szanalására irányuló purparlék sorából és megérdemli az országnak azt a

kem ma nyugtalan. Ah, igaz, imádkozni fogok... szeretem azt. Olyan jó lenne tudni: egyedül engem szeret-e az én uram. Minő gyermekesség! Nem merem megkérdezn... nem merem. Olyan jó lett volna, de olyan jó, ha ma azt mondta volna szépen, komolyan: szeretem magát. Nem mondta... nem... oh be rossz volt ez a nap!

Másnap.

Már a napokat se tudom számontartani. Mindegy nekem. Idő, tér, éj, nap, minden mindegy. Előlénynek el nem merném mondani: félelmemben ki nem tudnám ejteni, csak testem lelkem minden erejével érzem a gyöttrő kint: féletem az uramat.

Hiába van az eszem! Kihez meneküljek? Ki tud engem megnyugtani? Az uram. Ki másnak sirja el az asszonyi szív bánatát, gyötrelmét, ha nem annak: akit szeret? Elhatároztam, hogy szólok, ha kinevet is, de meggyógyít. Ezek a rémek elvonulnak s az én lelkem hinni fog újra. — Milyen jó lesz! milyen jó!

Háromszor is közeledtem feléje, hogy szeretettel nézzek a szemébe, hátha meglát az enyémekben valami lappango bánatot. És megkérdi: miért van ott? A kezét megcsókoltam volna akkor... Meg. Így esett volna jól. Azt hiszem, úgy érzem: minden asszonyt rákényszerít az érzése, hogy megcsókolja annak a férfinak kezét, akit szeret.

Az uram felé mentem. Szememben meg törött a köny. Az íróasztalánál ült: irt. Remegtem a kezem és félénken, bátortalanul rátettem kezemet az övére. Isten tudja, hogyan: a toll kiesett kezéből. Valami fontos, nagy iratot mázolt be a tinta. Megijedtem. Ha föl néz rám: talán megszán.

Hiszen már nem láttam a könyeimtől. Hirtelen megfordultam és elsiettem. Mint egy nagy bűnös, úgy éreztem magamat. Láttam, hogy zsebkésével a tintafoltot igyekszik eltüntetni, — aztán a papír elhasad, — aztán összeszaggatja és roskedvűen dobja el; újra írni kezd. Én most, remegő lélekkel, könyes szemekkel menjek hozzá, bevallani, hogy nem létező rémek üldöznek? Soha!

Mig ő újra írta, amit én elrontottam: addig én a kis szobában mélyen elgondolkoztam. Nekem nincs alkalmam arra, hogy a lelkemet föltárjam. Ilyen véletlen semmiségeken mulik minden. A férfi? A legjobbjá se érti meg az ő asszonya lelkét. Egy hangrozsás, egy közönyös mozdulat nagy érzelmeket rejt bennünk. Nem érti a férfi. Különös! Az én lelkem akkor némul el, ha igaz érzések töltik be. Mikor én nagyon boldog vagyok, szent, tiszta boldogságot érzek: még neki, a legkedvesebbemnek se tudnám kimondani e szót: boldog vagyok. S ha fáj, ha mélyen fáj a szívem: arról is hallgatok. Nem bizalmatlanság ez. Valami öntudatlan tartozkodás attól, hogy legbensőbb

érzésemet a szö durvasága érintse. Furcsa ez. Sokat küzdöttem eszemmel. Beláttam, hogy oktalanul szenvedek. Egy-egy percre lecsöndesült a lelkem. Hiszen olyan jó az uram hozám. Szégyelnem kellene, hogy kimondjam e szavakat: te mást szeretsz! Nem... nem mondom! Édes jó emberem, nem mondom ezt. És mégis! Miért nem néztél rám, mikor kezdemre tettem a kezemet!? Olyan beszédes volt az én lelkem akkor!

Másnap.

Ime: betelt! Betelt rémes álmaim, az a névtelen, kínos vágy, amit oly régen érez a lelkem: megtestesült! Többé már nem ideges hallucináció, nem beteges képzelet, de való, tény: az uram megcsál! Sietek. Nem tudom felfogni eszemmel, nem tudom átérzeni lelkemmel, hogyan lehet ez valóság! Mi oka van erre az uramnak? Kevésbé szeretem-e őt ma, mint az első napon? Nem. Sőt jobban! Nem tudom miért, de jobban szeretem. Nem ugyanaz e a lelkem, mint akkor? Még igazabb, tartalmasabb, mélyebb, mert öntudatosá vált a szeretetem.

Próbálok filozofálni. Miért nem elég a férfinak egy asszony szeretete? Ti férfiak tudjátok ezt? Igen? El a ti lelketekben egy asszony ideái? Egy tökéletes, egy földfeletti kép, melynek neve asszony? Ezt kerestek? És mi asszonyok olyan gyöngék vagyuk-e, hogy csak sok-sok asszonyi lélekből lopva, állíthatjátok

különös figyelmét, amelyet e hír már megjelenésekor keltett.

Az Andrassy-Pitreich tanácskozásról az alábbi tudósítás számol be:

(A titokzatos bécsi ut.)

Az U—g mai száma a következő bécsi sürgönyt közli:

Andrassy Gyula gróf a napokban a hajnali órákban Bécsbe érkezett. Az utazásnak sajtóságos és titokzatos előzményei voltak. Andrassy Gyula gróf az előző napon az esti órákban kihajtatott a kelenföldi pályaudvarra, s ott szállott fel a Bécs felé induló vonatra, hogy senki az utazásáról tudomást ne szerezzen. Azonban Budapesten a beavatottak tudtak erről az utról. Tudtak róla pedig Lukács László, a volt pénzügyminiszter, Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf és Bánffy Dezső báró. Más senki se tudott a bécsi utról és annak céljáról.

Andrassy Gyula gróf a hajnali órákban érkezett Bécsbe s egyenest Pitreich lovag közös hadügyminiszterhez hajtatott, aki érkezéséről értesítve volt. A tanácskozás, amely Andrassy gróf és Pitreich lovag közt megindult, órákig tartott s a körül forgott, miképp lehetne a válságot a korona kívánságai értelmében, a nemzeti kívánságok elodázása alapján elintézni.

Bécsi körökben az a hit, hogy a kibontakozás ezen az alapon feltétlenül sikerül.

Erre a szenzációs hírre — ami természetesen — nyomban megjött a cáfolat. Mint fővárosi tudósítónk sürgönyzi, egy estilap munkatársa ma a hirben megnevezett politikai előkelőségekhez fordult, de sem Lukács László, sem Kossuth Ferenc, sem gróf Apponyi, sem Bánffy Dezső nem tudnak Andrassy bécsi útjáról, Andrassy Gyula gróf pedig mosolyogva legyintett a kezével, amikor megkérdezték, mi igaz a hírből:

— Ilyesmire, — mondta — nem szabad komolyan reflektálni!

(Pitreich — a király megbízottja.)

Mint Bécs-ből táviratozzák, a N. F. Pr. mai esti lapja Andrassy Gyula grófnak Pitreich hadügyminiszterrel folytatott tárgyalásáról a következőket jelenti:

Össze a nektek megfelelő szent, nagy egészet, az ideált? Ha így van: nem tartom bűnnek, ha másutt kerestek meg azt, amit nem találtok meg otthon. Ugye jó vagyok? Mert nem kényszerítlek arra, hogy művészelked rablánccon legyen hozzákötve törvényadta egyetlen feleséged gyarlóságaihoz.

De nem így van! Nem. A te lelked nem a művész lenkölt érzetével keresi a részleteket a lelkében élő o'tárképhez, hanem a vándorkomédiás kapkodó, tartalmatlan felületességével, amely illatot és mólóságot nem ismer, csak színes cifra rongyokat, melyekkel komédiás sátorát teleagassa, amelyekkel magához csalogassa a sűpredék népet.

Ime, ez az én uram! Keserű ez a szó, de igaz. Én különb vagyok annál az asszonynál, akit ő most fölém helyez, akivel besározta tiszta otthonában az örök szeretet soha ki nem alvó lámpáját.

Igy van. Így! Egyszerre szeretem és gyűlölöm az uramat. Gondolkoztam. Ez az emésztő, lassu tűz: ugye éget. Ez a néma, titkos bánat: ugye sorvaszt. Hordozzam-e e nehéz kereszt súlyát síromig? Megszabadítsam-e magamtól azt az embert, aki nekem most is kedvesebb e világon mindenki másnál, de akinek teher lett már az én csöndes, meleg szeretetem. Magammal nem törődöm. Azon tőprengok: boldogabb lesz-e ő, ha elhagyom? Vajjon az-e? Ha az a másik, az a lelketlen rosz asszony megkinozza az én lelkem lelkét, lesz-e kéz, mely végig

Az a hír, hogy Andrassy Gyula néhány nap előtt Bécsben volt és Pitreich lovag hadügyminiszterrel tanácskozott, megerősítést nyer. Andrassy január 8-án járt Bécsben és a hadügyminiszterrel folytatott konferencia után még aznap visszautazott Budapestre.

Nem kell külön hangsúlyozni, hogy az alkotmánypárt vezére a koalíció vezéreinek előzetes tudtával járt Bécsben és hogy Andrassy a beszélgetés során szerzett tapasztalatairól beszámolt politikai barátainak. Ezek a benyomások hír szerint nem voltak kedvezőtlenek és valószínű, hogy a tanácskozásnak folytatása is lesz. Nyilván a volt pénzügyminiszter által megindított tárgyalások folyamánként kell tekinteni Andrassy beszélgetését a közös hadügyminiszterrel és beavatott politikai körökben úgy tudják, hogy Andrassy és Pitreich tanácskozása az uralkodó tudtával és beleegyezésével történt, sőt a közös hadügyminiszter erre a konferenciára legmagasabb helyről utasítást kapott.

A politikai világ most nagy érdeklődéssel várja, hogy lesz-e valami kedvező eredménye ennek a tanácskozásnak, amelyet a válság megoldására illetékes két tényezőnek megbízottjai oly titokzatosan folytattak.

(Cáfolat — megerősítés.)

A Pol. Ért. című ellenzéki könyvatos érthetetlen kommunikét közöl ma este, a mely cáfolata akar lenni az Andrassy Gyula gróf bécsi utazásáról elterjedt hírek, pedig úgy látszik, hogy inkább megerősíti azt. A kommuniké így hanzik:

Az Ujság és a Népszava, úgy látszik, közös forrásból vett értesülés alapján azt irták ma, hogy Andrassy Gyula gróf a napokban Bécsben járt és a közös hadügyminiszterrel tárgyalt.

E hírre vonatkozólag fölvilágosításért fordultunk Andrassyhoz, aki arról, hogy mikor és hová utazik és kivel beszélget, nem szándékozik sem ma, sem

a jövőben beszélni, mert arra nézve, hogy hol és kivel társalog, sem a kontrollnak, sem a politikai spionáznak jogát nem ismeri el.

Amit azonban a róla terjesztett hirben hallgatással nem mellőzhet, mert ez már csakugyan az ország elé való: az arra vonatkozik, mintha Andrassy Gyula akár a koalíció megbízásából, akár a maga kezdeményezéséből egy oly megoldás létrehozatalának érdekében kész tárgyalni bárkivel, mely az idézett lapok szerint a korona kívánságai érdekében a nemzet kívánságait elodázná. Erre nézve határozottan ki is jelentette, hogy ebből egy szó sem igaz.

Az alkotmánypártból ma este az a hír került ki, hogy Andrassy Gyula gróf csakugyan tanácskozást folytatott Pitreich közös belügyminiszterrel és mivel Andrassy a legutóbbi napokban főnjárt a klubban, ez a tanácskozás nem lehetett máskor, mint január 6-án.

E forrás szerint Andrassy Gyula gróf olyan tervezetet nyújtott át Pitreichnek, amely szerint a katonai kérdést úgy is meg lehetne oldani, hogy a hadsereg harcképessége nem csökkenne és sem a nemzet, sem a király tekintélye nem szenvedne csorbát ebben a kérdésben. Pitreich hadügyminiszter jelentést tett a tervezetről a királynak, akinak döntését még nem ismerik, de mivel Fejérváry báró miniszterelnök szintén ismeri a tervezetet, valószínűleg ez a tervezet is szóba került a tegnapi és a mai kihallgatáson.

Az ellenzéki pártkörökben nagyon szkeptikusan fogják föl az Andrassy-Pitreich tanácskozást. Mindaddig nem hisznek a békében, míg a nemzet valóságos engedményeket nem kap.

Az aradi műbör-gyár.

(Értekezlet a városbázán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 11.

Azok a tárgyalások, melyeket Just I. J. augsburgi gyártulajdonos Varjassy Lajos h. polgármesterrel az Aradon fölállítandó műbör-gyár ügyében folytatott, annyira előrehaladtak, hogy ma délelőtt már egy szakszerű értekezletnek

simítsa borus homlokát, megnyugtassa földult lelkét? Lesz-e ereje ehhez másnak? Gyógyítani azt a sebet, melyet az út: ki fölünk a legszentebbet vette el könnyelmű kacárságból.

Aztán újra föllázad a büszkeségem. Nem leszek martyrja egy holdkóros beteges szerelemnek! Nem! Amíg fenn ragyogtál nemes, férfui, családíóli szent magaslatodon; úgy járt a lelkem imádkozni hozzád, mint jó Istenéhez. Őt is elfeledtem érteni! Rabod voltam. Most? Most gyűlöllek, irtódom föléd, utállak! Leszálltál az emberi méltóságról. Aki másnak tud bánatot okozni: az felszeglelkű, beteg. Igen, igen, elhagylak, mert fojtó a levegő is itt, ahol te élsz. Fölemelt fölém, büszkén mondom szemedbe, az igazak fölénnyével, hogy: megvetlek.

Másnap.

Igen, úgy lesz. Elhagyom az uramat. Ma éjszaka nem aludtam, azon gondolkodtam, hogyan, milyen büszkén fogom ezt értésére adni. Akkor megtudja, ki voltam! Leszálltam min dannel. El van intézve jövőd sorsom. Munka, szegénység. Két kezem munkája után élek. Szinte szegyenlem magamat azok miatt, kik ugymint én, elhagyják az urukat, mert megvetik, de... de... kimondani is fáj: elfogadják a pénzt tőle, csak azért, hogy elegáns ruhákban járhasanak. Szegyen!

Délután.

Nem emlékszem semmire se tisztán. Erős elhatározással vártam haza az uramat, hogy

tudtára adjam elhatározásomat. Mikor az ajtó megnyílt és lépteit hallottam, elsápadtam. Ő belépett. Egyenesen felém tartott. A szó elakadt bennem.

— Milyen sápadt maga édes kis virágom, beteg? kérdi az uram.

— Nem tudtam felelni, úgy dobogott a szívem.

— Olyan régen nem nézett maga velem szembe, — folytatta ő, nem szeret már maga engem egy, mint eddig, szólt hozzám halkán és kezemet homlokára szorította meleg, csöndes szeretettel. Egy hang, egy tekintet meggyógyított, mindent elfeledtetett velem. Szemem megtelt könnyel, lehajoltam hozzá és szeretettel csókoltam meg az erős, vezető kezét, amely ma megállított végzetes utamban.

Reggel van. Az álom könyve még beharmatozza szememet; az érzés, melyet egy soha át nem élt szenvedés okozott, még ott zsibongott lelkemben, mire teljesen fölébredtem. E sajtóságos álom után úgy szeretném elmondani nektek férfiak, hogy azt az egyetlen szót, azt a tekintetet, amely gyógyít: ne vonjátok meg soha attól, akit szerettek. Hány csöndes, titkos tragédiával volna kevesebb a nőlelkében, ha csak egy kicsivel jobban szeretnétek minket!

képezte a tárgyát a sikerrel biztató gyáralapítási mozgalom. A tanácskozások, melyekben Aradváros törvényhatósági bizottságának néhány tagján kívül az aradi iparos és kereskedővilág számos előkelő alakja vett részt, természetesen csak általános kérdések körül mozgottak s főként arra valók voltak, hogy a gyár tervezője s az aradi közönség kölcsönös tájékozást szerezzen magának a gyáralapítás módozatai fölől és abban az irányban, hogy milyen remények fűzhetők a műbörgyár működéséhez.

Az értekezlet tagjainak módjukban volt tapasztalni, hogy a tervbe vett gyár milyen készítményeket produkálna. Az alapító ugyanis többféle színű és különböző minőségű mintákat mutatott be, amelyek a jelenvolt szakértők teljes meglepődésével találkoztak, mert sokkal szebbek és erősebbek az eddig ismerteknél. Azok a műbőr-termékek ugyanis, amelyek mostanáig voltak forgalomban, szövött cikkek voltak, míg az augsburgi gyártmány tartós, vegyi összetételű alapuló massa, egészen új találmány.

A tanácskozás lefolyásáról itt következik a tudósításunk:

(Az alapító előadása.)

Mitán *Institoris* Kálmán kir. tanácsos polgármester megnyitotta az értekezletet, *Just* I. J. gyártulajdonos alaposan megindokolt ex-
pozícióban ismertette az alapítandó műbörgyár tervezetét és föltárta annak előrelátható jövedelmezőségét. Hangsúlyozta, hogy a gyár olyan anyagok termelésével is fog foglalkozni, amelyek villamos tárgyak elszigetelésére lesznek alkalmasak. Ilyen anyagokat eddig csak Anglia, ott is csak egyetlen gyár termel, de Aradon félannyiért lehet majd előállítani az elszigetelő anyagokat, mint amilyen áron most az angol gyártmányokat veszik.

Beszámolt ezután *Just*, hogy mit végzett a legutóbbi napokban Budapesten, ahová tudvalevőleg együtt utazott föl *Varjassy* Lajos h. polgármesterrel. *Förös* László kereskedelemügyi miniszter a legmesszebb menő támogatását helyezte kilátásba az ő vállalkozásához, amennyiben remélhető, hogy a szükséges gépeket, melyeknek körülbelül 90.000 korona az értékük, az állam adná, azonkívül tizenöt esztendőre állami adómentességet kap a gyár és nagy szállítási kedvezményeket az államvasutakon. Budapesti útjában a gyáralapítás finanszírozása ügyében is tett lépéseket. Két előkelő pénzintézet hajlandónak nyilatkozott a gyár finanszírozására, de ezek a pénzintézetek azt óhajtják, hogy a részvények Aradon is nyerjenek elhelyezést, hogy aradi körök is érdekelve legyenek a vállalat körül.

Seidelmann augsburgi gyáros, aki az aradi műbörgyár vezetője lesz, állott föl ezután szólásra. Meleg szavakkal adott kifejezést elismerésének azért az előzékenységért, melylyel a gyáralapítók Magyarországon találkoznak és megemlítette, hogy Németországban nem számíthatnak támogatásra a gyáralapítási tervek, mert ott elég gyár van és ezért csupán mezőgazdasági akciót segítenek.

Az értekezletre meghívottak közül *Mandl* Vilmos dr. szolt a gyáralapítás tervéhez, majd *Weisz* Márkus tett föl néhány kérdést. *Just* minden irányban megadta a szükséges tájékoztatást és közölte, hogy az alapítandó gyárban huzsonöt munkás háromezer méter műbőrt lesz képes előállítani naponként.

(A szakértők véleménye.)

Schwartz Jenő dr. kért még néhány fölvilágosító adatot, azután *Nemess* Zsigmond dr. azt a kérelmet intézte az értekezlet iparos tagjaihoz, hogy mondjanak szakértői véleményt

a gyáralapítás tervéről és a bemutatott gyártmányokról.

Mielőtt a szakértők nyilatkoztak volna, *Fényes* Dezső kért szót és óvatosságra hívta föl a várost a kedvezmények megadása körül. A vaggongyára hivatkozva, annak az aggodalmának adott kifejezést, hogy az Aradon létesítendő gyárak, ha letelik a községi adómentességük, esetleg másutt fogják fizetni a községi adójukat. *Varjassy* Lajos h. polgármester tiltakozott e felszólalás ellen és arra kérte az értekezlet városatyá-tagjait, hogy a közgyűlésen is támogassák majd a gyáralapítás tervét.

Ezután az incidens után a szakértők mondták el a maguk véleményét.

Lengyel Manó butorgyáros azt tapasztalta, hogy a bemutatott minták alkalmasak ugyan kisebbszertű iparcikkek produkálására, de butorok bevonására, vagy cipők készítésére nem használhatók. Megjegyezte, hogy Ausztriában és Németországban több ilyen gyár működik ugyan, de valamennyi nehézségekkel küzd.

Just I. J. eloszlatta *Lengyel* aggodalmait, kijelentvén, hogy sem Ausztriában, sem Németországban nincs ilyen gyár, mert a bemutatott minták új találmány eredményei. Butorok bevonására alkalmas cikkeket is termel a gyár, de ilyeneket nem hozott magával; egy táviratot mutatott föl, amely szerint ezeket a mintákat postára adták s rövidesen megszemlélhetik azokat az aradiak.

Steiner Adolf azt indítványozta, hogy tegyenek kísérletet, csináltassanak néhány cipőt a mintákból.

Olár Jusztin, a cipő-termelők szövetségének igazgatója kiemelte a minták előnyeit. Konstatálta, hogy a bemutatott műbőr, ha döröglik, nem ragad és ha hajlítják, nem törik, hanem annál puhább lesz.

Funkelstein József, aki városgazdasági és kereskedelmi szempontból ajánlotta támogatásra a tervet, azt kérdezte a gyártulajdonostól, hogy mekkora összeggel kíván résztvenni az alapításban. *Just* azt válaszolta, hogy a részvények tíz százalékát akarja megtartani magának.

Weisz Márkusnak, aki azt kérdezte, hogy a műbörgyár nem terjeszt-e büzt, *Just* megnyugtató választ adott.

Glück Károly intézett még néhány szakszertű kérdést az alapítóhoz, mire *Institoris* Kálmán kir. tanácsos polgármester köszönetet mondva az érdeklődésért a megjelenteknek, bezárta az értekezletet, amelyen résztvettek:

Just I. J. és *Seidelmann* N. augsburgi gyárosok, *Varjassy* Lajos h. polgármester, *Lócs* Rezső tanácsos, *Reicher* Károly főügyész, *Viragh* Lajos főmérnök, *Bal* A. Alajos, *Barabás* Béla dr., *Domán* Sándor, *Domány* József, *Edvi-Ilés* László, *Elos* Béla dr., *Fényes* Dezső, *Funkelstein* József, *Glück* Károly, *Keiler* Ivan, *Kende* Artur, *Kristyory* János, *Lengyel* Manó, *Mandl* Vilmos dr., *Marschall* Lajos dr., *Maresch* Gyula, *Mayer* Miksa, *Nemess* Zsigmond dr., *Olár* Jusztin, *Reinhart* Gyula, *Schwarcz* Jenő dr., *Singer* Sándor, *Stauber* József, *Steigerwald* Alajos, *Steiner* Adolf, *Stengl* Andor, *Szatmári* Király János, *Vajda* István dr., *Weisz* Márkus.

TÁVIRATOK.

A marokkói konferencia.

Madrid, január 11. Az *Imparcial* jelenti: A külügyminiszternek szándékában van érintkezésbe lépni a madridi lapok szerkesztőivel az iránt, hogy a lapok az algezirasi értekezlet híreit diszkrét formában közöljék, ne hogy valami diplomáciai sűrűdés keletkezzék.

Páris, jan. 11. A *Petit Parisien* fenntartással jelenti, hogy *Venosti* közvetítő indítványt terjeszt az értekezlet elé, amelyhez az osztrák kormány elvben hozzájárult és a melyet Németország is elfogadhatónak talál.

A Japán kinal szerződés.

London, január 11. A *Daily Telegraph* jelentő Tokióból: A *himai-japán szerződés* szövegét tegnap tették közzé. A már közölt intézkedéseken kívül a szerződésnek van egy titkos pontja, amelynek értelmében Kína nem engedheti meg egy más hatalomnak, hogy a Karbin, Csangcsen és Szingmingting-Mukden közötti vasutvonal kiépítésének kérdésével foglalkozzék. A lap hozzátésszi, hogy világos, hogy a kelet ázsiai kérdés még nincs végleg elintézve, hanem hogy csak nyugszik az Oroszországnak biztosított bérlettartama alatt. Kínának eltökélt szándéka, hogy mihelyt teheti, megszedje minden idegen beavatkozástól.

Hadügyminiszter — a háberu ellen.

London, január 11. *Haldan* hadügyminiszter az este Dumbarban beszédet mondott, melyben kifejtette, hogy a liberális párt nem kívánja a háborút. A liberális párt komolyan kívánja a békét nemcsak a maga kedvéért, ha nem szomszédjai kedvéért is. De ha kívánja is a békét, bizonyos óvintézkedésekre ezért szükség van. Nincs a béke biztosítva, amíg gyöngök vagyunk, hanem erősnek kell lennünk és hadseregünknek harcra alkalmas állapotban kell lennie, amíg elérkezik az a pont — és remélem, hogy az el is fog érkeznél — amikor a népek be fogják látni, hogy mily örültség az egész harci felszerelést készenlétben tartani, ahelyett, hogy pénzüket és iparuk munkáját hasznos célra fordítanák. Addig azonban feladatunk, hogy a hadsereget és a hajórajt oly erőben kell fenntartanunk, hogy mint a béke eszköze, biztosítsa is a békét.

A cár és a дума.

(Oroszország parlamentje.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 11.

A „jogrend” — így nevezi az orosz kormány a forradalomnak fegyveres leverését — a jogrend ismét helyreállott. Persze hogy hozzá kell e kijelentéshez fűzni ezt a szócskát, hogy: „egyelőre”; mert ha ma azt hisszük, hogy ime helyreállott a nyugalom, a másik percben már újból vérengző kegyetlenkedésekről olvasunk. De ha ez az egyelőre helyreállott jogrend csakugyan valóság volna, *Wittének* legjobb alkalmi nyilnék arra, hogy azt kellőképpen kihasználja s praktikus reformok életbeléptetése által Oroszország újjászülésén fáradozzék. A pillanat most elég kedvező. És hire jön Pétervárról, hogy a cár ukája megsürgette a birodalmi dumának — Oroszország új parlamentjének — egybehívását.

Mai távirataink:

A дума egybehívása.

Pétervár, január 11. (Távirati ügynökség.) Hivatalosan jelentik, hogy a cár december hó 24-iki ukázzal elrendelte, hogy a belügyminiszter a дума egybehívását sürgesse meg. A választói rendszerrel összefüggő intézkedések előmunkálatai meglehetősen időt igényelnek. E munkák főrésze a választói listák összeállítása, a melyeket a zemsztvók és a városi bizottságok vizsgálnak fölül. A belügyminiszter a közigazgatási hatóságokat már megfelelőleg utasította e munkák teljesítésére nézve, de a listákat csak két hónapi munka után decemberben lehetett közzétenni. Miután a december 24-iki új választói törvény a választók számát 15-szörösre emelte, onnélfogva az új listák összeállítása még legalább két hónapot vesz igénybe. A listák

összeállításán után következik a közzététel, felülvizsgálat és kiigazítás, amire az ukáz három hetet számít. Hogy a дума mielőbb összehívható legyen, az említett ukáz a mandátumok felülvizsgálatát nem a szenátusra, hanem a dumára bizza és a dumát törvényesen megalakítottnak jelenti ki, ha a szentásussal a дума tagjainak felét közli. A kormány tehát a maga részéről megtett minden intézkedést, hogy a дума egybehívását megsürgesse, de az előmunkálatok meg így is legalább ötven napot igényelnek. A képviselők még csak április végéig gyűlhetnek össze Pétervárott, ha ugyan lázadások és más zavargások nem zavarják meg a normális életet.

A forradalom.

Sosnovice, január 11. Bányamunkások és kozákok közt újabb véres összeütközések történtek. A bányászok lesbe csalták a kozákokat és hármát közülök lelőttek. Egy bányász a harcban elesett.

Varsó, január 11. Ostrovitz Radow kormányzóságbeli gyárvarosban néhány nap előtt agyonlőttek egy rendőrfelügyelőt és két rendőrt megsebesítettek. Négy részeg gyalogos behatolt egy vasgyárba és minden ok nélkül többször sortüzet adott, miáltal nyolc ember részben elesett, részben megsebesült. A hangulat végtelenül izgatott. A lakosságból sokan a vidékre menekülnek. A letartóztatásokat folytatják.

Odessza, január 11. A szebasztopoli zendülők elleni pert január végén fogják tárgyalni. A külön-evégből Kolosov vezérőrnagy elnöke alatt alakított bizottság befejezte az előnyomozatot. Vád alá helyezik Schmidt hadnagyot, Voronkin hadnagyot és még egy harmadik Kontsrovin nevű tisztet, továbbá 250 matrózt és 6 polgári egyént.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Péntek: A párba, színmű. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Hajdúk hadnagya, operett. (Páros bérlet.)

* Az aranyember. Ez az örökszép darab ma is nagy közönséget vonzott a színházba. Igaz, hogy a pompásan gördülő előadás szinte megflattította a színművet, melynek szereplői olyan tapsokban részesültek, mintha csak bemutató lett volna. Különösen Keszler Timár Mihály és H. Körösy Juci Timeája emelkedtek ki, míg Biró Irán egyáltalán nem erőteltette meg magát a Noémi szerepében. Szathmáry nagyon jó Brazovics Athanáz volt. Veszpréminé, Keszleriné, Benkóné ugyancsak jól játszottak, valamint a rendezés is mintaszerű volt.

* A magyar operastaggione. A magyar operastaggione, amely merész vállalkozásnak látszott első percében és ezért sok helyen idegenkedéssel is fogadták, lassanként egyre több hívet szerez megvalósulás számára. Maga Krecsányi Ignác temesvári színikazgató, aki legelőször a tervet kivihetetlennek tartotta, ma már kijelenti, hogy a „szép és nemes eszmének, pártfogója és támogatója” lesz. Szendrey Mihály, az aradi színház igazgatója is hozzájárult a tervhez s kijelentette, hogy résztvesz azon az értekezleten, melyet a kezdeményezők a staggione ügyében legközelebb Temesvárra, vagy Budapestre összehívának. A nagyváradi színiügyi bizottságot valószínűleg a jövő hétre hívja össze a staggione tervének a megvitatására Hoványi Géza dr., a mikor is bemutatják a bizottságnak az operastaggione legrészletesebben kidolgozott tervezetét. Mihelyt a nagy-

váradi színiügyi bizottság, mint a kezdeményező város színiügyi faktora, a tervet elfogadta és annak támogatására hajlandóan mutatkozik, a tervezetet megküldik a kormánynak és az érdekelt színiügyi bizottságoknak támogatás és hozzájárulás végett. Akkor fogja tárgyalni az ügyet az aradi színiügyi bizottság is.

A hivatalos órák és az adósságesinálás.

(Egy asszony levele.)

Arad, január 11.

Széles körben visszhangot keltett tegnapi vezércikkünk, amely a városházán a régi hivatalos órák visszaállítását követeli. Immár kétségtelen, — maguk a hivatalnokok is kénytelenek beismerni — hogy ez a reform: a 8 ól 2 óráig egyfolytában való hivataloskodás, a torony alatt nem ütött be, mert hátrányára szolgál magának az ügykezelésnek, főleg azonban a közönség érdekeinek, sőt maguknak a tisztviselőknél is. Hogy ez így van, annak általános bizonyítékául szolgál az alábbi érdekes levél, melyet egy hivatalnok neje intéz hozzánk:

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Örömmel olvastam az „Aradi Közlöny”-ben és azt hiszem, hogy örömmel olvasták a többi hivatalnokok nejei is azt a hírt, hogy a városnál a mostani hivatalos órák mielőbb meg fognak változni és ismét a régi rendszer fog visszaállíthatni. Hogy a mostani hivatalos órák, a midőn a férj két órákor jön haza a hivatalából, mennyire hátrányosak a kisebb fizetésű családoknak, annak illusztrálására csak két esetet említek fel.

A gyermekek 12 óra után ebédelni akarnak, mert nemcsak hogy éhesek, de már fél 2 órákor az iskolába is kell menniök. Ezeknek külön kell tálatatni. Már most ahogy két órákor haza jön a férj, neki újból kell az ebédet főlni. Hogy a kettős ebéd többbe kerül, mint ha egyszerre ebédelnénk, azt főlöszlegesen hangsúlyoznom. És meg van még az a hátránya is, hogy a család soha nincs együtt, mert addig az ebéd volt az egyetlen alkalom, amidőn mindnyájan együtt voltunk.

De van a dolognak még egy hátrányosabb oldala is. A férj urak három órákor, csupa unalomból, a kávéházba mennek és ott ülnek este 7—8 óráig, ahol ismét csupa unalomból kártyáznak és költik a pénzüket. Kilenc évi házasság után most történt meg először, hogy egy 300 koronás váltóra pénzt kellett fölvennünk s ez kevés kivétellel majd minden hivatalnok-családnál megtörténik, mert az unalom reá viszi a férjeket a szórakozásra, a kártyázásra.

Azért nagyon sok hivatalnok-család anyagi érdeke azt kívánja, — nem is említve a dolog erkölcsi oldalát, — hogy a 2 óráig tartó hivataloskodás mielőbb megszűnjék és állíttassék vissza a régi hivatalos óra, hogy a tisztelt férj uraknak ne legyen annyi alkalmuk a kávéházban való szórakozásra és az adósságesinálásra, amely tönkre teszi a hivatalnok-családokat.

Egy hivatalnok neje.

Itt említjük meg, hogy az Aradi Közlöny tegnapi cikke a törvényhatósági bizottság tagjai sorában is élénk visszhangot keltett. Szó esett erről a szerdai közgyűlésen is, amikor a beszélgetések során mindenki helyeselte a régi rendszer visszaállítását.

Ugy értesülünk, hogy a legközelebbi városi közgyűlésen már meg fogják tenni az indítványt a régi hivatalos órák visszaállítására iránt.

Lipót király titokzatos házassága.

(Portásleányból királyné.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 11.

Amit szelében rebesgettek karácsonykor s amiről a világsajtó nagy tartózkodással híradott, való igaz: az ősz Lipót király csakugyan megházasodott. A titokzatos esküvőről — amelyről távirati tudósítás alapján tegnap is megemlékeztünk — most bő részleteket közöl a Münchener Allgemeine Zeitung. Kétségtelenül bebizonyított tény, hogy Lipót király körülbelül egy hét előtt Löwen-ben feleségül vette egy portás leányát.

Ugy pattant ki a titok, hogy a brüsszei udvar egy magasrangú hivatalnok az idén őszszel a francia Rivierán Lipót király megbízásából pompás kis nyaralót vásárolt s abba néhány nap múlva fényes kísérettel beköltözött egy fiatal asszony, akiről eleinte csak azt tudták, hogy Vaughan bárónéak hívják. Később rebesgetni kezdtek, hogy a titokzatos nő morganatikus neje Lipót királynak s ugyanakkor szárnyra kelt a hír, hogy Vaughan báróné fiugyermeknek adott életet.

Ez a házasság, úgy lehet, súlyos bonyolalmakkal és mezzemenő politikai következményekkel fog járni. Azon foidul meg minden, hogy vajjon Lipót király polgári házasságot is kötött-e a löweni portás szép leányával, mert hogy pap előtt megesküdött vele, az többé nem kétséges. A belga törvények értelmében az egyházi házasság egymagában nem jogérvényes s ha a király csak az oltár előtt kötötte meg a frigyét, akkor házassága nem egyéb, mint szenzációs társadalmi esemény. De ha az egyházi esküvőt még eddig nem törvényesítette is a király polgári kötés útján, még mindig megteheti s akkor aztán a löweni portásleány törvény szerint királynéja lesz Belgiumnak.

A belga alkotmány még a királyi családban sem ismeri a morganatikus házasságot. Ugy rendelkeznek az alaptörvények az uralkodóházra nézve, hogy annak tagjai csak a király beleegyezésével köthetnek házasságot. Ha a királyi család valamely tagja nem egyenrangú nővel lép frigyre s ha az uralkodóház feje, a király beleegyezett a házasságba, akkor ezzel az jár, hogy nem egyenrangú nőből hercegnő válik.

Ezek a korlátozó intézkedések nem szólnak a királyra. A belga alkotmány értelmében a király szabadon választhatja meg feleségét s ha az bármily társadalmi osztályhoz tartozik is, mihelyt az esküvő a törvényeknek megfelelőleg kötött, a király felesége Belgium királynéja.

A belga alaptörvények értelmében még a legcsekélyebb kétség sem férhet hozzá, hogy a löweni portás leánya, akinek Lipót király frigyre nyújtotta kezét, Belgium törvényes királynéja, ha nemcsak egyházi volt az esküvő, hanem polgári házasságot is kötött a király. Lehet, hogy Vaughan báróné még nem királyné, de könnyen meglehet, hogy királyné lesz. A bonyodalmak kérdést még súlyosítja az a kétségtelen tény, hogy a király feleségének 1905. november 17-én, a fiandriai grófnak, Lipót király fivérének elhalálása napján fia született. Ha Vaughan báróné házasságát nemcsak pap áldotta meg, de polgári funkcionárius is törvényesítette, akkor ez a csecsemő fia Belgium törvényes trónörököse.

A brüsszei udvarnál erősen találgatják, hogy a titokzatos esküvő után megtörtént-e a polgári házasság is. Lehetségesnek tartják, hogy a 71 éves II. Lipót király, jól tudván, milyen bonyodalmakat támaszthat országában, nem kötött polgári házasságot a löweni portásleánnyal s nem is fogja utólag sem megtenni s ebben az esetben a király unokaöccsének, Albert hercegnek trónörökösödése nem lehet kérdéses.

Esetek.

Aki kétszer tag.

Kész szerencse, hogy a tegnapi közgyűlés úgy folyt le, ahogy lefolyt és hogy az iskolaszéki tagok választásánál a hivatalos lista megbukott. Mert ha másképp történt volna, igen furcsa história kerekedett volna belőle, amint az az alábbiakból látható.

Tavaly ugyanis, az iskolaszéki tagok választásakor három esztendőre szóló mandátummal került az iskolaszéki tagok közé *Edvi-Ilés László*. Tegnapi után, a közgyűlés előtt egyszerre azt mondja neki valaki:

— Halom, hogy iskolaszéki tagnak jelölték!

— Engem? Hiszen nekem csak két év múlva jár le a mandátumom.

— És mégis úgy van!

Edvi-Ilés László sötét gondokba merülten ült le a helyére. Lelki szemei előtt lebegett a borzasztó helyzet: a hivatalos lista, mint rendszeren, most is bejön és ő kétszeresen iskolaszéki tag lesz. Neki két voksa lesz, ő kétszer fog megjelenni és kétszer eltávozni az ülésekről. Ő indítványt nyújt be, mint egyik iskolaszéki tag — és az indítvány ellen beszél, mint másik iskolaszéki tag. Az elemi iskolai vizagák alkalmával őt egyszerre két iskolába küldik biztosnak, ő elnök és póttag lehet egy személyben. Ha a mandátuma két év múlva lejár, azért nem jár le. Ő üdvözölheti saját magát, mint új iskolaszéki tagot, azer az alapon, hogy ő régi iskolaszéki tag. Ő helyeselhet, ha *Edvi-Ilés László* elnöki rendreutalásban részesül. És így tovább.

A rettenetes perspektíva kissé megviselte az idegeit s mikor a szavazásra került a dolog, kivonult a folyosóra üldülni. Mikor néhány perc múlva visszatért, nagy gaudiummal fogadták.

— Megbukta! Kibuktattak az iskolaszékből!

— Engem? Hiszen én tag vagyok még két esztendőig!

— Dehogyan vagy! Kibuktál és pont.

Edvi Ilés László megzavarodva ült le. Az elébb már annyira beleképzelte magát a dupla tagsági szerepbe, hogy hirtelenében nem tudott tájékozódni. Tehát kibukott Ebben az esetben ő tagja az iskolaszéknek, mert megválasztották, de nem tagja, mert kibuktatták. Elmehehet ugyan az ülésekre, de mégse mehet el. Felszólalhat, de nem szólalhat fel. Szavazhat, de nem szavazhat. Ő meg van választva, és ki van bukztatva, ennek folytán ő köteles a bizottsági tagságot szerepével kiérdemelni, de ezt nem teheti.

A helyzet egyenesen kétségbeesítő volt. *Edvi-Ilés László* teljesen konfuzusan távozott a közgyűlésről és egész éjjel medvével álmodott. Reggel első dolga volt, hogy meginterpellálja *Varjassy Lajost*, akivel az utcán találkozott:

— Iskolaszéki tag vagyok én, vagy nem?

Varjassy hosszasan tündökölt a fogas kérdés felett, míg végre így oldotta meg a gordiusi csomót:

— Tudod mit?! Menj el a legközelebbi ülésre! Ha kiöbnek, nem vagy tag.

Ebben azután *Edvi Ilés* is megnyugodott.

Borkereskedők riadalma

Más humoros história is történt ma a terony alatt. Az aradi mûbörgyár alapítás érdekében tartott értekezleten megjelentek *Domány József* és *Kende Ferenc* borkereskedők és felháborodva kérdezték:

— Micsoda eljárás ez? Ezelőtt bûn'ették a mûbörgyártást és most mûbörgyártat akarnak felállítani Aradon! Tiltakozunk!

Kisül, hogy a két ur nem vette észre, hogy az a betűn — két vessző van

A körömvölgyi motoroson is nagy vita támadt ebből ma reggel. A kocsióban olvasták a friss lapokat az újságok. Volt közöttük néhány borkereskedő

és szőlőbirtokos is, akik Világosra utaztak. Egyszerre dühösen kifakad az egyik:

— Mégse járja, amit Aradon csinálnak! Mûbörgyártat állít valami német, mikor itt terem a legjobb bor!

Tajtékzott a dühtől, mikor *Borsos Béla dr.* és *Böloni Béla* még ugratták is, hogy az a gyár a bort csak exportra fogja termelni, tehát nem csinál neki — konkurenciát. Végül mégis felfedték a jeles bortermelői tévedését, de az egyik jelenlevő, aki rossz nyelvről ismeretes, meg nem állhatott egy szelid megjegyzést:

— Ugy látszik, hogy az aradi borkereskedők egy része privilégizálni akarja — a mûbörgyártást!

A földbirtokosok fosztogatója.

(Aki a mások butaságából él.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, január 11.

A nagyváradi törvényszék ritka érdekes bűnügygyel és nagystílusú szélhámosokkal foglalkozott tegnap. Ennek a szélhámosnak *Kiss József* a neve; valaha utazó volt, később elegáns megjelenését, finom, rafinált beszéletehességét, ötletességét arra használta fel, hogy végig kóborolta az országot, megfordult *Aradmegyében* is, és mindenfelé a legbámulatraméltóbb hiedelgével, va merőséggel hajtotta végre szélhámosságait. Sehhol se jutott a hatóság kezére. Bihar megyében azonban rajtavesztett. A csendőrség Nagyváradon elfogta éppen akkor, amikor újabb szélhámosságot akart elkövetni.

Nem kevesebb, mint öt váddal volt terhelve. A szélhámosságokat 1905. év elején követte el, egymásután mind, körülbelül két hét beforgása alatt. Először beállított *Szabadhegyi Géza* nagyszalontai földbirtokoshoz, aki megígérte, hogy felfogadja ispánjának. Közben pár pillanatra a földbirtokos kiment a szobából, *Kiss József* pedig a szekrényfiókban levő aranyórával, egy pár ezüstkanállal megugrott.

Szalontáról *Pecze Szent-Mártonra* ment, mert hallotta, hogy *Mihelle Flóra* gazda cséplőgépet akar venni. Előadta, hogy ő az internacionális gépgyárnak kiküldötte és azért jött, hogy az üzletet megkösse. *Kiss József* több napig lakott a gazda vendégszerető házában és egy éjjel, amikor mindenki aludt a házban, a gazda aranyórájával és ötven korona pénzkészletével megszökött.

Ezután Biharfőlegyházára ment *Bakonyi József* földbirtokoshoz, akihez azzal állított be, hogy 2000 bírkája van eladó. Az alkut megkötötték, kapott 100 korona előleget és megszökött.

A legnagyobb stílusú csalást azonban Brátkán követte el *Schwarcz Mór* földbirtokosnál. Ugyanis *Schwarcz Mór* elszegényedett, földjét eladta és ispáni állást keresett. *Kiss József* mindenről értesült. Négy lovas hintóval, prémes bundában beállított hozzá. Előadta, hogy Békés megyében nagy földbirtokai vannak, hallotta, hogy mily kiváló gazdaember és milyen sorsra jutott, eljött tehát, hogy ispánjának felfogadja.

Schwarcz Mór ék határtalan boldogságban négy napig tejbe-vajba fürösztötte *Kiss Józsefet*. Elindulás előtt való éjjel sokáig fenn boroztak. Hirtelen megkérdezte *Kiss József* a gazdától, hogy vannak-e adósságai.

— Igen, felelte.

Erre azt a különös kívánságot terjesztette elő, hogy mivel ő a birtokán teljesen független, adósságtól is ment embereket alkalmazhat csak — tüstént menjen mindenfelé a faluba és fizesse ki hitelezőit. *Schwarcz Mór* éjnek idején elment a kereskedőkhöz, a jegyzőhöz és fizetett mindenhol. Mire visszajött, kifizetve adósságait,

Kiss József megszökött, álkulcsesal felnyitotta szekrényeit, ellopott aranyórákat, ezüstneműt és 500 korona készpénzt.

Végre Nagyváradon sikerült elfogni. A vakmerő szélhámos ugyanis a brátkal fényes bravur után Hegyközkovácsiba ment és előadta a gazdáknak, hogy 20 ezer hold földet akar vásárolni. Több mint egy hétig lakott *Szűcs Mátyás* gazda házában, élvezve a vendégszeretetet, folytonosan vételi szerződéseket kötve, különböző címeken temérdek pénzt felszedve. Egy hét múltán a maga embereivel bement Nagyváradra *Várady Zsigmond dr.-hoz*, hogy utána nézzenek a telekkönyvnek. Arra számított, hogy a gazdák fizetni fognak Várady-nak és ebből a pénzből neki is jut. Talán sikerült is volna, de időközben a csendőrség rátalált *Várady Zsigmond* fiodájában és letartóztatta.

A főtárgyaláson *Millye Gyula* elnökölt. *Kiss József* fiatal, rendkívül elegáns, fess ember és kitűnő svédával van mezdálva. Hűen elmesélte szélhámosságainak minden részletét. Avval védekezett, hogy a szegénység vitte rá a bűnre.

Elnök: Maga ilyen kiváló ügyességgel megtudott volna tisztességesen is élni.

Kiss József: Láttam, hogy milyen buták az emberek és valami ellenállhatatlan erő vitt arra rá, hogy az emberek butaságát kihasználjam.

A törvényszék 3 évi börtönrre ítélte *Kiss Józsefet*. Az ítélet ellen úgy a védő, mint az ügyész felebbezést jelentettek be.

A megvádolt gyárak.

(A vaggongyár adója.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, január 11.

Azon az értekezleten, melyet *Institoris Kálmán* polgármester ma délelőtt a létesítendő mûbörgyár ügyében hívott össze a városházára, kemény szavak hangzottak el egy előkelő aradi vállalat ellen és fokozott éberségre hívták fel a várost az ezután létesítendő gyártelepek támogatása körül. Nem kisebb dolgot mondtak ezek a szavak, mint azt, hogy a vállalatok visszaélnek Aradváros jóindulatával és miután kiaknázták a város részéről nekik juttatott kedvezményeket, azonnal tovább állanak, mihelyt a várossal szemben fenálló kötelezettségüket le kellene róniok.

Miután *Just I. J.* augsburgi gyáros kifejtette az értekezlet előtt a mûbörgyár alapításának tervezetét, *Fényes Dezső* vilamos társasági igazgató emelt szót, hogy óvatosságra intse a várost a gyárnak szánt kedvezmények megadása körül. Az történik ugyanis velünk — mondta figyelmeztetésében — hogy mi hosszabb adómentességet adunk az idejövő gyáraknak, de amikor lejár az adómentesség, akkor a gyár máshová megy és ott fizeti a községi adóját. Mindezeket azon értesülése alapján mondja, hogy a *Weitzer-féle* vagon-és gépgyár, amely most Budapestre helyezi át az igazgatóságát, nem Aradon szándékozik községi adót fizetni, hanem a fővárosban. Aradváros tehát hiába engedte el évek hosszú során át a községi adót a vállalatnak. Hogy más vállalattal is így ne járjon a város, azért annak a kikötését ajánlja, hogy a mûbörgyár minden körülmények között Aradon fizesse a községi adót.

Varjassy Lajos h. polgármester erélyesen tiltakozott az ellon, hogy nehézségeket gördítsenek a gyáralapítások elé. Most, amikor Budapestén járt a mûbörgyár ügyében, sajnos tapasztalta, hogy a

gyáralapítók milyen rossz véleménynyel vannak Aradról. Találkozott az aradi születésű *Hatvany-Deutsch* Sándorral, aki most Temesvárott két gyárat alapít egyszerre és megkérdezte, hogy aradi ember létere miért nem jön Aradra? *Hatvany-Deutsch* Sándor ezt válaszolta: „Hja kérem, mi azért megyünk szívesen Temesvárra, mert ez a város a legmelegebb előzékenységgel könnyíti meg az alkotás munkáját.“ Végül fölkererte a törvényhatósági bizottság jelen volt tagjait, hogy a városi közgyűlésen minden olyan indítványt támogassanak, amely a gyáralapítók részére kedvezményt akar juttatni.

Az értekezleten ezzel elintéztést nyert az incidens. Fényes Dezső felszólalása azonban igen súlyos aggodalmakat foglalt magában, amelyek a jövőre nézve alapos megfontolást igényelnek. Mi tisztán akarunk ebben az ügyben látni és megkérdeztük a vaggongyár igazgatóságát, hogy mennyiben felel meg a valóságnak Fényes Dezső értesülése.

A vaggongyár részéről azt a felvilágosítást nyertük, hogy a vállalatnak csak az igazgatósága költözik Budapestre, magának a gyárnak a székhelye továbbra is Aradon marad. A vállalatnak esze ágában sincs, hogy megrövidítse Arad városát s a községi adót Aradon fogja fizetni, azon a természetes alapon, hogy a vállalat Aradon van.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 13. Az aradi turista-egyesület házi estélye (Tóth-vendéglő). — Az új-aradi kereskedők körének táncvigalma (Martini-vendéglő)

Január 14. Az aradi polgári jótékony nőegylet theátrálutánja.

Február 3. Az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület táncvigalma. — Az aradi iparosifjak önképző-egyletének táncvigalma (Iparosház.)

Turista-estély.

Arad, január 11.

Az A. T. E. vigalmi bizottsága holnap, szombaton ismétli meg szórakoztató estélyét a Tóth Endre vendéglőnek nagytermében, amely alighanem kicsinek fog bizonyulni. Az estély nagy látogatottságát abból is meg lehet jósolni, hogy már az összes vendég- és családjegyeket is kiadta. Ez pedig a turista-mulatságok otthoni kényelmet nyújtó, egyszerű és házias rendezésére vezethető vissza.

A kedélyes lefolyású turista-estélyek fényes sikerei egyébként ifj. *Nachnébel* Ödön, a vig. bizottság elnökének nevével vannak összeforva, ki az agilis rendező bizottság élén előzékeny figyelemmel és fáradhatatlan tevékenységgel vezeti a turista-mulatságok ügyeit.

Az estély hangversenyének műsora a következő:

1. A turisztika és amatőr fényképészet, mint közművelődési tényező. Irta és felolvassa *Blaschka* Ernő.

2. Magyar ábránd, Rovák Imréről. Zongorára előadja: *Striffler* Erzsike.

3. A tavasz, Hofmantól. Előadja: *Fekete* Margit zongorán, *Dittrichstein* Viktor gordonkán és *Dörre* Jenő hegedűn.

4. a) Márta asszony, költemény Mohos Ágostontól. b) Férfi és nő, költemény Jörgné Draskóczy Imától. Szavalja: *Zima* Tiborné.

5. A pusztai sir, Brunold F. től. Éneklő: *Pollák* Terka, zongorán kíséri *Striffler* Erzsike.

A hangversenyt tánc követi. A hangverseny kezdete fél 9 órakor. A vigalmi bizottság kéri a közönséget, hogy a pontos megjelenést betartani szíveskedjék, mert a hangverseny kezdetén a termet elzárják.

A francia elnökválasztás. Fallieres vagy Doumer?

(Fogadások a börzén.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 11.

Az ősi, káprázatos fényű versaillesi királyi palota oszlopos márványtermében, amelynek aranycirádás mennyezete világtörténelmi eseményeknek volt tanuja, a jövő hét keddjén ül össze a nemzetgyűlés, hogy hét évre elnököt adjon a köztársaságnak. Az ősz *Loubet*, a patriarchális elnök, aki oly nagy fényűvel tudott reprezentálni és koronás uralkodókat fogadni, visszavonul a közszereplés színteréről csöndes magányába.

Az *Blysée* új gazdát kap: *Fallieres*-t, avagy *Doumer*-t, el fog válni a jövő heti néma szavazáson. Az eshetőségek talán még sohasem voltak olyan kétségesek, mint a mostani elnökválasztáson. Az eshetőségek talán még sohasem voltak olyan kétségesek, mint a mostani elnökválasztáson.

A külföld közvéleménye a első sorban Németországé szintén kívánja, hogy az urnából *Fallieres* neve kerüljön ki diadalmasan. Es ez a hangulat nem épen gyenge fegyver a nacionalista szenátor kezében: hetek óta hirdeti *Cavaignac* és a nacionalista újságok tele sorokkal üvöltik, hogy *Fallieres* a német császár jelöltje. De csak olyan sűrűn és állhatatosan hangoztatják ezek az orgánusok azt is, hogy *Doumer*, — a világkereskedelem és a gazdasági törekvéseknek legalaposabb ismerője, — amit szívesen elismernek még ellenfelei is, bár tudják róla, hogy nincs olyan kalandos vállalkozás, amelyre *Doumer* nem volna kapható. Akik *Fallieres* körül sereglenek, *Doumer* megválasztásában a világbéke megbontásától tartanak s nem is ok nélkül.

A választási agitációban kétségtelenül sokkal agilisabb *Doumer* tábora, mint *Fallieres*-é. A szenátus volt elnöke, aki sok mindenben hasonlít *Loubet*-hoz, visszavonult a pártküzdelmek hullámveréséből szülővárosába; ott várta be a szenátor-választások lezajlását, ami diadalt hozott neki: Lot et Garonne departement tuljómé többséggel, 652 szavazat közül 518 szóval őt választotta meg s kétségtelen, hogy ismét ő lesz a szenátus elnöke és e minőségében ő fog elnökölni a versaillesi nemzetgyűlésen is e hónap 16-án.

Amilyen szemforgatással hirdeti a nacionalista tábor, hogy *Fallieres* kandidációját a német császár támogatja, éppen olyan nagy garraal hirdeti maga *Doumer*, hogy *Edvárd király* őt szeretné látni a köztársaság elnöki székében. Lapjai most, az utolsó héten, nem győzik elég sokszor ismételni, hogy mikor *Doumer* legutóbb véletlenül Londonban járt, a király sietett vele érintkezésbe lépni, meghívta, hogy tanácskozzék vele Nagybritannia és a francia köztársaság szükséges szövetségéről, ő pedig (*Doumer*) megnyerte *Edvárd királyt* az Oroszországgal kötendő szövetség eszmájének. Valójában pedig úgy történt a dolog, hogy a londoni audiencia előre ki volt eszelve választási korteszerszók és *Cambon* nagykövet, személyes jó barátja *Doumer*-nek, kezére járt neki, hogy *Edvárd király* fogadja.

Az agitációban fáradhatatlan *Doumer*, aki nél hívebb fia nincs Franciaországnak: nyolc gyermekkel, köztük öt fiúval szolgált hazájának — hirdetik uton-utfélen kortesul — erős ellenfele lesz *Fallieres*-nek, ki az első szavazáskor nyilván nem fog többséget kapni s azon

fordul meg minden, hogy *Bouvier* és *Combes* hívei, no meg azok, akik *Leon Bourgeois*-t vagy *Bertaux*-t volt hadügyminisztert szeretnék a köztársasági elnöki székbe látni, s végül akik *Loubet* újabb megválasztásán fáradoznak, hogyan fognak viselkedni a döntő napon.

Az alábbi két sürgöny azt mutatja, hogy *Fallieres* számíthat leginkább a győzelemre. Az egyik távirat ez:

A kamara folyósóján azt beszél, hogy a republikánus pártok köztársasági elnökjelöltő értekezletén a mérsekelt és az unionista republikánusok, valamint a progresszisták is résztvesznek. Így azután *Fallieres*-nek megválasztása nagy többséggel biztosítva van. Hír szerint a kamara ma az elnökválasztásig elnapolja magát.

Egy másik párisi sürgöny ezeket jelenti:

A tőzsdén óriási fogadásokat kötnek az elnökválasztás eredményére. A jelöltek közül *Fallieres* a favorit, akire kétszeres pénzt ajánlanak, míg *Bertaux* volt hadügyminiszter hívei százszoros pénzt kapnak, ha *Bertaux* lesz a köztársaság elnöke. Vannak, akik *Loubet* újabb megválasztásában is biznak. Egy párisi bankár tegnap fél millió frankba fogadott *Loubet* újabb győzelmére.

Schill Józsefet megoperálták.

(A főjegyző betegsége.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 11.

Aradmegye székházának hivatalaiban már napok óta aggodalmasan emlegették, hogy a vármegye főjegyzője, *Schill* József, súlyosan beteg. Meghülés folytán valami fülbaja támadt, amely mindjobban elhatalmasodott, olyannyira, hogy a rokonszenves tisztviselő kénytelen volt ágyba feküdni. Baja azonban egyáltalán nem javult, sőt folyton rosszabbra fordult, úgy hogy orvosai sürgős operációt tartottak szükségesnek, nehogy hallását veszítse.

A főjegyző, engedve orvosai tanácsának és unszolásának, elhatározta, hogy a súlyos operáció végrehajtása céljából felutazik a fővárosba. Ez tegnap meg is történt.

A megyeházán ma nagy izgalommal lesték a hírt, hogy vajjon megtörtént-e a műtét s ha igen: milyen eredménnyel? A főjegyző kezelő orvosa ugyanis kijelentette, hogy a beteg koponyacsontjának egy részét el kell távolítani műtét eszközölhetése céljából s miután az ilyen operációk mindig veszélyesek járnak: nagy volt az aggodalom a megyeházán, hogy a népszerű s a megyei tisztviselők között általános szeretetnek örvendő főjegyzőnek valami baja történik.

Délig hiába várták Budapestről az értesítést: semmi hír nem érkezett. Izgalmas várakozás közben telt el a nap javarésze, mikor *Boros* Iván tb. főjegyző táviratot kapott, amelyben *Schill* jelentette, hogy a műtét szerencsésen telt le s teljes felgyógyulása most már csupán napok kérdése. Az értesítés általános megnyugvást kellett.

Schill József előreláthatólag nem lesz kénytelen a fővárosban maradni s talán már holnap visszaérkezik Aradra. Hivatala vezetésétől azonban néhány napig még tartózkodnia kell, mivel sebe begyógyultáig nem szabad a hideg téli levegőre mennie s különben is egy kis időre óvakodnia kell minden testi és szellemi megerőltetéstől. Távolléte idejében a neki kiosztott hivatalos aktákat, nehogy az ügyek ve-

zetésében fennakadás támadjon, Boros Iván főjegyző intézi el.

A megyeházán a város és megye előkelőségei közül a delután folyamán igen sokan érdeklődtek az operáció kimenetele iránt. A vármegye főjegyzője általában erős népszerűségnek örvendő ember, aki iránt sok szimpátia nyilatkozott meg ez alkalommal is.

Harc a főispánok körül.

(Installációs fegyverkezések.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 11

Az új főispánoknak törvényhatóságai-
kal folytatott küzdelme még egyre tart,
sőt mind nagyobb arányokat ölt. Több
törvényhatóságnak a napokban lesz a be-
iktató közgyűlése, amelyre mindenütt mesz-
szemenő hatósági és karhatalmi intézkedése-
ket tettek rendzavarások megelőzése cél-
jából. Mai távirataink a következőket je-
lentik:

Főispánok értekezlete.

Pestvármegye székházán ma nem tör-
tént nevezetesebb esemény. *Laszberg* Ru-
dolf gróf csak tíz óra után érkezett a
megyeházára *Römer* Róbert kíséretében. A
közigazgatási bizottság nem tartott ülést,
mert a főispán nem is hívta össze. *Laszberg*
gróf *Römer* kíséretében délelőtt fél
11 órakor felment a belügyminiszterhez.

Laszberg gróf mielőtt a megyeházára
hajtatott volna, tanácskozott *Cseresnyés*
János csanádmezei főispánal, aki teg-
nap este érkezett Budapestre és a Vadász-
kürt-szállóban vett lakást. Egy másik
forrás szintén azt jelenti, hogy *Laszberg*
gróf ma a Vadász-kürt-szállóban résztvett
egy értekezleten, melyen kivüle *Badits*
Zoltán, *Soós* Zoltán, *Cseresnyés* János,
Lenk Gyula és *Kubinyi* Géza új főispánok
voltak jelen.

A nógrádi beiktatás.

Balassa-Gyarmat, január 11. *Berchtold* gróf
főispán az este fél 11 órakor érkezett ide a
losonci vonattal a holnapi installáló közgyűlés-
re. A rend fenntartására a pályaudvaron kato-
naság és csendőrség foglalt állást és a *tünté-
tésre kivonult tömeget szétszórta*. Incidens nem
fordult elő. A főispán a pályaudvarról a megye-
házára hajtatott, ahol lakást rendeztek be szá-
mára. A megyeháza előtti járdán csendőrszem-
áll. A főszolgabíró ma reggel házról-házra járó
városi rendőrök útján figyelmezteti a lakossá-
got, hogy *holnap ne hagyják el lakásaikat* és
tartásuk otthon gyermekeiket és alkalmazottaikat
is, hogy a katonaságnak ne legyen oka a be-
avatkozásra.

Berchtold Artur gróf főispán ma delután
három órakor sürgős átiratban felhívta *Balassa-
gyarmat* előljáróságát, hogy holnap a csendőr-
ség és rendőrség támogatására négy polgári
biztost rendeljen ki. Az azonnal összehívott köz-
gyűlés értesítette a főispánt, hogy biztosokkal
nem rendelkezik. A város csendes.

A turóc-i installáció.

Turóc-Szent-Márton január 11. A főispán
installációjára a hatóság megtett minden pre-
ventív intézkedést. Összesen 211 gyalogos és
56 lovaskatona és 80 csendőr érkezett *Turóc-
Szent-Mártonba*. A beiktatást biztosítottak hi-
szik. *Köcsér* Lajos főispán január 12-én délel-
ben érkezik *Turóc-Szent-Mártonba*, ahol aznap dél-
után a vármegyei közigazgatási bizottság ülést
tart. A városban különben teljes nyugalom van.
Nagyobb tüntetéstől tartani alig lehet. A csend-

őrség már ma gyülekezik a kerület minden ré-
szében.

Az ungmegyei főispán.

A felhivatalos *M. T. J.* a következőket
jelenti:

Néhány koalíció: lap hasábos tudósítást
közöl Ungmegye közigazgatási bizottságának
mai üléséről, a főispánnak Ungvárra való érke-
zéséről, katonai sorfalak kirendeléséről és ki-
váltképpen két csendőrrel, kiket a főispán, el-
utazván a városból, a vasuti szakaszban szuro-
nyosan maga mellé tiltetett. Ezzel szemben
konstatáljuk azt a tényt, hogy *Bernáth* Zsig-
mond főispán ma, mint már napok óta, a fő-
városban tartózkodott, Ungváron sem ma, sem
az esküdtétel óta nem volt és így a lapok tu-
dósítása nem egyéb, mint egyike azon céltu-
datos valótlanságoknak, melyeket a koalíciós
organumok a közvélemény megtévesztésére föl-
tárlalnak.

Mit akart a tábornagy?

(Schwitzer a Barabás-asztalnál.)

Arad, január 11.

Ezekben a nehéz politikai időkben, amikor ab-
szolutizmustól terhes a januári lég, mindenki gya-
nus, aki tábornagy. El nem palástolható aggo-
dalommal nézik a hazafiak a tábornagyok vörös
strafos nadrágját és háromcsillagos pléhgallérját,
mint akik a már már az ajtón kopogtató katonai
diktatura vezérei lesznek.

Ettől a színezettől nem ment az olyan békés
hajlandóságú tábornagy sem, mint *Schwitzer*
Lajos, a temesvári hadtest parancsnoka se. S ez a
színezet az oka annak a nagyszabású feltűnés-
nek, amelyet ma delután, a Központi kávéházban
egy kis jelenet okozott.

Ma delután *Schwitzer* tábornagy, aki ez idő
szerint Aradon van, a Központi előtt járt föl és alá.
Ugy látszik, várt valakire. Mikor megunt a sétát,
gondolt egyet, s bement a kávéházba egy feketére.

Bement s egyenesen a hosszú törzs asztal felé
tartott, a kávéház felső sarkában, s leült az asztal-
főre. Ez az asztal tudvalevően *Barabás* Bélának ál-
landó asztala s mikor Aradon van, ebéd után sohase
marad el innét. Köréje gyülekeznek az asztaltársá-
ság többi tagjai, a legkülönbözőbb pártállású fér-
fiak: a legszélső baloldaliak és szabadelvű pártiak,
akiket a Barabással való mindennapos érintkezés se
tudott koalíciókka gyurni át.

Ide, a mindennapos politikai csaták színhelyére
ült le a tábornagy. Ha más teszi, a pincér biz-
tosan figyelmezteti: „Kérem, stamm asztal”. De egy
tábornagygyal, akit még a politika nagyjai is
respektálni kényelenek, — hogy merne egy sze-
gény pincér kikezdeni?

Tehát a tábornagy ott ült, megitta a feke-
tét és kérte a Pester Lloydot. (Ez a lap ezuttal
először került ahhoz az asztalhoz). A törzs asztal
tagjai közül alig néhányan ültek ott: *Barabás* is
hiányzott még. Akik jöttek, meglepetten néztek a
szokatlan vendégre, aztán néma meghajlással üdvö-
zölték. A tábornagy egyszerű, barátságos meg-
hajlással viszonzta a köszöntéseket, azután tovább
olvasta a Lloydot.

A kávéházban levők kinos figyelemmel várták
a történendőket. Vajjon mit akarhat a tábornagy
a *Barabás* asztalnál? A biliárd-golyók elhallgattak,
a sakk-sekkel, nehogy elfogják az egyre szállingózó
politikai kombinációk nesztét.

— Biztos, hogy *Barabás* keresi.

— Persze. Csak nincs talán *Scholz* Róberttel
dolga?

— Talán a kollegája, *Fejérváry* bizta meg,
hogy beszéljen *Barabással*.

— Olyasféle. *Andrássyt*, *Kossuthot*, *Bánffy*

megpuhitotta *Lukács* László; *Apponyit* megdol-
gozza *József* főherceg, *Barabást* meg *Schwitzerre*
bizták

— Csakhogy *Barabás* Béla nem hagyja magát
egy generálistól, még ha tábornagy is!

— Akkor jön az abszolutizmus. A tábornagy
figyelmeztetni fogja *Barabást*, hogy legközelebb ő
veszi át a közgyűlések vezetését.

— Nem is látszik rajta, hogy ilyen erőszakos.

— Hja, a császár parancsolja. Sőt egyéb is
várható.

— Ne mondja!

— A darabantéktől minden kiteik. Ha a tár-
gyalások nem sikerülnek, föl fogja osztalni a *Bara-
bás*-asztalt, akár *Pesten* *Rudnay* a *Prónayék* tea-es-
télyét.

— No ezt érdemes lesz végignézni...

Mind feszültebb lett a figyelem és a várakozás.
A kritikus pillanatot l-sték, amikor *Barabás* be fog
lepni és leül az asztalhoz, ahová a tábornagy
letelepedett. Ugy látszik az alótmany percei meg
vannak számlálva Aradon.

Csakhogy ez a perc nem következett be. Ke-
véssel két óra előtt belépett egy harmincharmas
kapitány, s az asztaltól tiszteletteljes távolságban meg-
állt és szalutált. A tábornagy észrevette, s eze-
ket a mindenesetre kevéssé politikai tartalmu sza-
vakat mondotta:

— Ja, ich komm' schon.

Fizetett, fölvette a köpenyét, könnyedén szalu-
tált az asztalnál levők felé s elment. Ugy átszik,
mégse *Barabást* várta, hanem a szolgálatra beosz-
tott kapitányt.

A kombinációk azért tovább nyüzsgtek a füs-
tös kávé páras levegőben:

— Nem győzte megvárni.

— Vagy a kapitány új utasítást hozott neki
Fejérvárytól:

— Talán előbb készenlétbe helyeztetni a hely-
őrséget.

— Történelmi időköt élünk, Uram, az bizo-
nyos.

Egy negyedóra múlva jött *Barabás* Béla. Leült
az asztalhoz, szomszédságában a karosszéknek, ahol
előbb a tábornagy ült. Az asztaltársak elmondták
neki az újságot, a kávéházban pedig ez a sóhaj
röpködött:

— Hej, ha egy negyedórával hamarabb jön...

Újabb letartóztatás Debrecenben.

(A polgárság tiltakozása.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 11.

Ma történt a debreceni bűnügyi vizs-
gálat legszenzációsabb eseménye: *Varga*
Lajos dr.-t letartóztatták. A polgárság is
megmozdult, hogy tiltakozzék a kormány-
biztos eljárása ellen. Távirataink a követ-
kezőket jelentik:

Varga Lajos dr. debreceni ügyvéd, aki a
Debrecen c. lap főszerkesztője, a törvényhatósá-
gi bizottsági tag és a jóléti bizottság jegy-
zője, tegnap delután négy órakor érkezett
haza Nagyváradról és nyomban kézbesít-
tették neki az idézést. *Tóth* János ide-
iglenes főkapitány ma reggel 9 órától delutáni
négy óráig kihallgatta *Vargát*, a kihallgatás
végzetével pedig *letartóztatta*. A főispán meg-
veretéséről semmitsem tudott *Varga*. Beismer-
te, hogy ő szerkesztette azt a plakátot, amely
a főispán fogadására hívta föl Debrecen népét,
de tiltakozott az ellen, hogy e miatt eljárás
indítsanak ellene. Beismerte azt is, hogy ő bé-
relte a hallottas-kocsit *Békási* Jenővel együtt,
de a tüntetésben nem vett részt, a főispánt nem
verte, sem szóval sem tettel nem inzultálta,
nem is látta előbb, csak az Alföldi Takaré-

pénztár épületében, ahol a vasutnál történtek hírére jelent meg.

Vargát még ma átkísérik az ügyészhez. Letartóztatása nagy feltűnést kelt a városban. Vedőül Bakonyi Samu dr. orsz. képviselőt és Mártonffy Kálmánt nevezte meg.

A tegnap letartóztatott Kapros László üvegkereskedőt szabadlábra helyezték, míg Varga Gábor cipészt letartóztatták. A polgárság körében ma gyűjtést indítottak, hogy Békási Jenőért letehessek a kauciót.

A városházán ma délután kétszáz polgár Sebő Kálmán orsz. képviselő elnökelete alatt értekezletet tartott. Ezen elfogadtak egy határozatot, melyben tiltakoztak a nyomozó rendőrhatalóság szigorú eljárása ellen és főkérlik a polgármestert, hogy ürgösen hívjon össze rendkívüli közgyűlést. Ennek az lesz a főadata, hogy a kormányhoz fölratot intézzen a kormányzatos visszahívása iránt, mert a városban teljes nyugalom van.

TANÜGY.

(—) Meghívás. Az aradi tanítótestületek szégyalapsa január hó 18-án, csütörtökön délután 4 órakor a polgári iskola dísztermében tartja rendes évi közgyűlést, melyre a tagokat közzelmonddal meghívja az elnökség.

Házorsolás Aradon.

(A régi Árucarnok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 11.

A legrégebbi Arad egyik ismert, érdekes épülete a közel jövőben eredeti módra fog gazdát cserélni. A régente árucarnokul szolgáló épületet, amely jelesleg az aradi munkásszervezetek otthona, tulajdonosa: Lusztig Andor akként akarja értékesíteni, hogy hatvan ezer darab két koronás sorsjegyet bocsát áruba, amelyeknek nyereszámával a szerencsés sorsjegyvásárló megszerzi a két utcába menő: az Asztalos Sándor utca és Hunyadi-utca között fekvő hatalmas épület tulajdonjogát.

Ezzel az eredeti értékesítési tervvel megvalósulása esetén Lusztig Andor megfelelő áron tulajdonosa, egy szerencsés sorsjegy vásárló két koronáért megszerezne az értékes épületet, az aradi szervezett munkásság pedig nagybecsű adományhoz jutna. A sorsolási terv ugyanis azt a kikötést tartalmazza, hogy az épület nyeresze köteles a munkásszervezeteknek a mostani Otthon-helyiséget, melyért 2200 korona évi bért fizetnek, tízenöt évig ingyen használatra átengedni.

Lusztig Andor a napokban Budapesten járt és az aradi szociáldemokrata pártvezetőség ajánló soraival fölkereste az országos párt vezetőségét, hogy tervének kivitelében segítségére legyen. A budapesti pártvezetőség a legmesszebb menő támogatását ígérte és már a napokban megteszi a lépéseket Fejérváry Géza báró miniszterelnöknél, mint a pénzügyminiszeri tárca ideiglenes vezetőjénél, a sorsolási engedély elnyerése végett.

Az aradi munkásszervezetek remélik, hogy a kormány meg fogja adni a sorsolási engedélyt, egyrészt azért, mert az épület kisorsolása semmiféle érdeket nem sért, másrészt azért, mert az államkincstárnak az engedélyezésből származó nagyobb díján kívül, az engedély az aradi munkásságot nagy értékű adományhoz juttatja.

Mihelyt a háztulajdonos megkapja a sorsolási engedélyt, első sorban a munkásszervezetek fognak nagy buzgalmat kifejteni abban, hogy a sorsjegyek a legrövidebb idő alatt elkeljenek.

Fejérváry a királynál. Ujabb kihallgatások.

(A Házfelosztás híre.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 11.

A mai nap szenzációja: Andrássy Gyula grófnak a közös hadügyminiszterrel folytatott és gondosan titokban tartott tanácskozása, háttérbe szorított minden egyéb politikai eseményt. Fejérváry Géza báró miniszterelnök mai kihallgatása és azok az elhatározások, amelyek most érlelődnek meg a király dolgozószobájában, megérdemlik, hogy az abszolutizmus pusztá hírre is nyugtalankodó közvélemény a legnagyobb figyelemmel kísérelje. Fejérváry különben holnap is Bécsben marad s állítólag a házfelosztást hozza haza Bécsből.

Fejérváry újabb kihallgatása.

Bécsből táviratozzák: A király ma délután fél egy órakor külön kihallgatáson újra fogadta Fejérváry Géza báró miniszterelnököt.

Felhivatalos jelentés szerint Fejérváry Géza báró miniszterelnöknek ismételt kihallgatásai teljesen megfelelnek a helyzet komolyságának és amaz elhatározás fontosságának, amely előtt az illetékes tényezők állanak. Közel egy hónapja, hogy a miniszterelnök nem jelenhetett meg kihallgatáson a királynál. Ez idő alatt oly bőséges anyag gyűlt egybe, hogy egyszeri kihallgatáson nem volt elintézendő. Ezért kellett ma ismételt megjelenie a felség előtt. A mai kihallgatás jellege még mindig csupán jelentéstételre szorított és azon még nem állott be olyan helyzet, amely a határozathozatalt vagy a döntést lehetségessé tette volna. Ennek következtében a miniszterelnök még a mai napot Bécsben fogja tölteni és újabb audiencián jelenik meg a király előtt.

Más bécsi forrásból jelentik: A király déli félegykor fogadta Fejérváry báró miniszterelnököt s bár a kihallgatás hosszasan tartott, a jelentéstétel anyaga még nincs kimerítve. Most egyébként nagyon alapos a miniszterelnök referádája s tegnap már azért sem végezhetett vele, mert feltétlenül szükséges volt a közös miniszteri értekezleten való részvétele. A király ez idő szerint a helyzet és a fejlemények minden legapróbb részletéről tájékozódni kíván s ez megmagyarázza, hogy Fejérváry még holnap is Bécsben marad, hogy az uralkodónak rendelkezésére álljon.

Ami Vörös és Feilitzsch minisztereket illeti, ha ők sem hagynák el Bécsset, ez csupán a kereskedelmi szerződések dolga miatt történik.

Egy estilap bécsi munkatársa a következőket jelenti:

Ugy tudom, hogy magyar politikai körökben Fejérvárynak az a kijelentése, hogy a tegnapi kihallgatáson döntés nem történt, méltányló szenzációban részesült. Miféle döntés is történt volna, kérdezték nagy érdeklődéssel azok, akik úgy voltak informálva, hogy ezuttal a miniszterelnök csak tájékoztatja a koronát arról, ami eddig történt. Beavatott körökben erre nézve azt a felvilágosítást szereztem, hogy Fejérváry kihallgatásán főképpen két pont-ra terjeszkedett ki: a megyék ellentállása letörésére alkalmas tervének előterjesztésére és a béketárgyalások ismertetésére. Mivel az

első téren a korona a kormány szándékai elé akadályt most már nem gördít, kétség sem fér ahhoz, hogy az utóbbi pontokban megy ma Fejérváry másodsor is kihallgatásra. Ahogy tudni vélik, arról van szó: tétessék-e még egy lépés a koalíciónál? S beavatott körökben készen van a válasz is: a mai audiencián valószínűleg elhatározóba megy Lukács László és esetleg Andrássy Gyula meghívása.

Az országgyűlés felosztása?

Bécsből táviratozzák: A N. W. Tagbl. azt jelenti, hogy Fejérváry Géza báró miniszterelnök most folyó kihallgatása alkalomával igen fontos kérdések dőlnek el. A miniszterelnök elsősorban a vármegyék ellen alkalmazandó eszközökről referál a királynak, de a tanácskozásoknak az a súlypontjuk, hogy mi történjék akkor, ha március elsejéig sem sikerül létrehozni a kompromisszumot.

A képviselőház újabb elnökölésére annál kevésbbé lehet gondolni, mert a koalíció ebbe ugysem menne bele. Ennek fogva valószínűleg az országgyűlés felosztása következik be, az új választásokat nem ejtik meg rövid időn belül, mert a koalíció ellenakciója folytán sem a választójog reformja, sem a koalíció által hirdettet egyéb szociálpolitikai reformok nem érték el a remélt hatást. Ezért azután az országgyűlést fölosztató királyi kézirat eltér az eddigi szokásos formájától, amennyiben kimarad belőle az a passzus, hogy a király mikorra hívja össze az új országgyűlést.

Ezalatt a kormány meg fogja kísérelni az ujone- és adó-kérdés megoldását. Hogy azonban ezeknek a legvégső eszközöknek az alkalmazása elkerülhető legyen, Fejérváry Géza báró miniszterelnök olyan helyzetet igyekszik teremteni a mostani kihallgatáson, hogy a koalíció átvehesse a kormányt.

Justh Gyula Budapesten.

Justh Gyula házelnök tegnap Budapestre érkezett. Ma délelőtt a képviselőházba ment, ahol jelentést tétetett magának a távollétében beérkezett ügyekről. Ma jelentették be Pozsgay Miklós és Hédervári Lehel dr. orsz. képviselők mentelmi joguk megsértését.

HIREK.

A rejtélyes Podubáné.

Arad, január 11.

A rejtélyes Podubáné maholnap fogalom lesz Aradon. Ez az özvegy asszony minden hónapban átlag egyszer fogházba kerül hamis pénzek terjesztése miatt. Leüli a büntetését és folytatja a mesterségét. Hogy honnan kerülnek hozzá a hamis forintok és koronások, az titok marad. Nap-nap után becsapnak valakit Aradon hamis pénzzel, a vidéki csendőrség nyakra-főre csipi el a pénzhamisító bandákat, de a legügyesebbeket, akik főleg Aradra vetették magukat, nem találja meg senki. A Podubáné támogatói ismeretlenek maradnak, bárha ő gyakorta belekerül a fogházba.

Az aradi rendőrséget sokan és sokszor dicsérik, s a dicsérőknek igazuk is van. Kevés vidéki város dicse-

kedhetik olyan ügybuzgó és használható rendőrséggel, mint Arad, ahová tanulmányutra jönnek a többi városokból a rendőrkapitányok. És csodálatosképen ez a rendőrség sem tud reáakadni a Podubáné rejtett pénzforsásaira, holott tudja, hogy csak ennek az asszonynak a nyomán kell elindulnia s előbb-utóbb célhoz ér. A rejtélyes Podubáné ma megint bevonult a Dezsőfi-hotelbe, hogy nyolc napi vendégszeretet élvezzen az államnál. Ha kiszabadul: mehet megint az utcára, — a rendőrség ügyet se vet reá.

Szükséges, hogy erre a mi közbiztonsági viszonyaink között csekélységnek látszó körülményre felhívjuk a rendőrség figyelmét. Az utóbbi időben nagyon elszaporodott Aradon a hamis pénz: tekintélyes kereskedők kerülnek bajba, mert tudtukon és akaratukon kívül továbbítják a hozzájuk került és laikusok által fel nem ismerhető hamis pénzt. Szegény emberek kárt szenvednek és bár nap-nap után szaporodnak az ilyen esetek: a szánálásra mi sem történt.

Nem akarunk szemrehányásokat tenni, de viszont szóvá kell tennünk ezt az egészségtelen állapotot. Hibás-e a rendőrség, nem-e? — nem kutatjuk. Annyi azonban tény, hogy amikor Arad és Arad megye már-már szomorú hirhedségre tett szert botrányos közbiztonsága miatt, mikor minden nap újabb bizonyítékát adja a züllött közbiztonsági viszonyoknak, akkor az ilyen kisjelentőségűnek látszó, de lényegében komoly eseteket muszáj fekete szemüveggel nézni. A legkisebb büntett, ha sikerül, buzdításul szolgál az újabb gazságokhoz. Ma csak pénzt hamisítanak: holnap talán veszedelmesebb, de jövedelmezőbb tettekre kerül a sor.

— **Schwitzer tábornagy Aradon.** A temesvári VII. hadtest parancsnoka, Schwitzer Lajos lovag tábornagy ma átutazóban Aradon időzött.

— **A német császári ház családi ünnepe.** Berlinből táviratozzák: *Eitel Frigyes* herceg, a német császár második fia, február 27-én tartja eljegyzését *Zsófia* oldenburgi hercegnővel, ugyanazon a napon, amelyen Vilmos császár nagy ünnepélyességgel fogja megülni ezüst-menyegzőjét.

— **A madridi esküvő.** *M. driad* táviratozzák: *Mária Terézia* infanszó és a bajor herceg polgári esküvője holnap este 9 órakor lesz.

— **Személyi hír.** *Kabdebó* Gergely orsz. képviselő, Temesvármegye volt alispánja, rokonai látogatására ma Aradon időzött.

— **Lelkészavatás és kinevezés.** *Letics* György dr. temesvári gör. kat. szerb püspök *Alexis* Vladiszlav végzett teológust lelkészszé avatta és *Tornyára* nevezte ki segédlelkésznek.

— **Milliósi birtokvétel.** Mint értesülünk, *Mahler* Tamás dúsgazdag eleki földbirtokos és fiai: *Mahler* György hódosi és *Mahler* Mihály pankotai birtokosok megvették a biharmegyei *Sitér* község határában fekvő s *Gruj* Ferenc gróf tulajdonát képező 3500 holdas birtokot kerék 1000.000 koronáért. A birtok kezelését ifj. *Mahler* György fogja ez év őszén átvenni s állandó lakását Elekről oda helyezi át.

— **Tenorista és kritikus afférje.** Mint budapesti tudósítónk sürgönyzi, rendkívül érdekes affér foglalkoztatja a főváros tár-

sadalmát. *Erdős* Armand, az „Egyetértés” zenekritikusa az *Ordog Róbert* előadásáról írott bírálatában kemény szavakkal emlékezett meg *Prevost* Henrik tenoristának, az opera címszereplőjének énekéről. Azt írta, hogy *Prevost* hamisan énekelt, az éneke nyomán fölhangzott taps éppenséggel nem volt őszinte és csak azok tapsoltak, akiket fölbéreltek. *Prevost* sértve érezte magát e kritika miatt és megbizta *Tóth* Kálmánt és *Hegedüs* Gézát, hogy kérjenek a számára elégtételt *Erdöstől*, aki *Papp* Zoltán és *Hentaller* Lajos országgyűlési képviselőket nevezte meg segédeik gyanánt. A megbizottak holnap tanácskoznak.

— **Egy orvos öngyilkossági kísérlete** *Békéscsabáról* táviratozzák, hogy *Kassa* Károly dr. gyulai kórházi segédorvos Gyuláról Budapestre való utaztában két üvegce morflumot ivott meg. A mérgezés következményei a békéscsabai állomáson mutatkoztak az orvoson, akit leszállítottak a vonatról és bevitték a csabai kórházba. Hogy *Kassa* dr. miért akart öngyilkos lenni, azt seakisem tudja.

— **A Pomucz-milliók a bíróság előtt.** Legutóbb ismét különféle hírek kerültek forgalomba a Pomucz-milliókról. A dologban tényleg érdekes fordulat állott be, melyről a következőket jelentik nekünk: Legutóbb az összes belföldi és külföldi lapok tárgyalták *Lőkősházy* Ferenc nagyváradi törvényszéki szolga örökségét, úgy, hogy *Lőkősházy Amerikában élő rokonai* is értesültek a hagyatékrol. Ennélfogva az összes iratokat beszerezték és a magyarországi Pomuczokkal együtt a gyulai járásbírósnál hagyatéki tárgyalás megtartását kérelmezték, hogy a kissé bonyolult ügyben a bíróság állapítsa meg az örökségre igényt tartók rokonsági fokát. A tárgyalásra, mely január hó 18 án lesz Gyulán, természetesen *Lőkősházy* Ferenc is kapott idézést, aki meg is fog jelenni a tárgyaláson. A törvényszéki szolga *Barabás* Béla dr. orsz. képviselőt szándékszik megbizni ügyvédi képviseltetésével.

— **Orfeumban letartóztatott hölgyek.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A budapesti rendőrség ma reggel öt órakor a fővárosi Orfeumban kertjében letartóztatja *Dlodek* Mária énekesnőt és társalkodónőjét, *Wieser* Erzsébet. A feltűnő szép hölgy január 2-án jött Budapestre előbb a Bristol szállóban, a napokban pedig a Budapest-szállóban lakott. Tegnapi Berlinből értesítették a budapesti rendőrséget, hogy a lopás, zsarolás és hamis név büntetéseivel vádolt *Dlodek* és *Wieser* tartóztatassa le. Ma hajnalban két detektív jelent meg az orfeumban kertjében és letartóztatta a két leányt, akik éppen *Lehman* Frigyes bécsi bankárral mulattak. — A hölgyek egész nap fogva voltak, este azonban a rendőrség szabadlábra helyezte őket.

— **Halálozás.** Arad egyik régi polgára: id. *Kopetkó* Karoly tegnap este, életének 67-ik évében elhunyt. Ifj. *Kopetkó* Karoly ismert nevű kereskedő élettársát gyászolja az elhunytban. Temetése pénteken délután lesz.

— **Brunkala László.** Budapestről jelentik: A szép *Osevald* Ilona férje, *Brunkala* László ügyvéd még mindig küzdöklik a halállal a Rókus-kórházban. S bár a végét járja, pillanatra sem vesztette el eszméletét. Halk hangon beszélget a betegekkel, akik közül a könnyebben sebesültek odaülnek az ágya szévére. Vigasztaló szavakra szomorúan hajtogatja a fejét:

— Nem használ már nekem semmi. Ma valami Isten csodája folytán kilábolnék a ba-

jomból, még egyszer beleeresztenék az oldallamba egy golyót. Vagy — talán jobb is lesz — főmegyek a legelső négyemeletes ház negyedik emeletére és onnan leugrom. Mindenképpen meg akarok halni. Nincs értelme annak, hogy éljek. Rémitőden beteg vagyok. Nyavalya gyötör, koldus vagyok, magamban állok, mint a kivert kutya, nincs senkim, mit akarok én még az élettől. Igaz, tette hozzá bágyadt mosolygással, becületem sincs. Eluszott régen. A háziasszonyomat nagyon sajnálom. Jó, derék asszony az a *Márkus* Ignáczné. Ot hónapi házbérrel tartozom neki. Ki fizeti meg az adósságomat, ha meghalok? A holmimból, amelyet ezennel ünnepélyesen rátestálok, nem futja az adósságra.

Márkus Ignáczné, akinél *Brunkala* az utóbbi időben lakott, végtelenül csöndes, szelíd embernek mondta a boldogtalan ügyvédet. Arra a kérdésre, hogy miből élt, azt felelte az asszony:

— *Weberle* Sándor kegyelmes ur és dr. *Végh* Endre ügyvéd ur segítettek. Iskolatársai voltak. Az öreg ur sokszor eldicsékedett vele.

Egy későbbi tudósítás jelenti: *Brunkala* László állapotában nem állt be változás. A Rókus-kórházban *Herzel* tanár 33 számú termében fekszik, ahol igen sokan látogatták meg ismerősei és barátai közül. Az öreg ügyvéd nemsokára valószínűleg elbagyhatja a kórházat, mert a revolver golyója nemesebb szerveit nem sértette meg.

— **Föllázadt fegyencek.** *Triesztből* táviratozzák, hogy a *Capo d' Istria* fegyházban lázadás ütött ki. *Triesztből* két század katonaságot küldtek ki a lázadók megfékezésére.

— **Orosz és japán ápolónők Temesvárott.** *Temesvár*-ról sürgönyzik: Az itteni kórházba az orosz szolgabíró két érdekes személyt szállított. Az egyik *Collett* Konstancia orosz ápolónő, aki férjének, egy orosz katonatisztnak a mandzsuri harctéren történt eleste után hazájába akart visszatérni. Újjan kísérte *Tipp* *Yamira* *Yas* *Low* japán ápolónő, aki orosz fogságból szökött meg és viszontagságos ut után angol hajón Galatába, onnan pedig magyar hajón Orsovára érkeztek. Most teljesen kimerült állapotban a temesvári kórház ápolja az érdekes vendégeket.

— **Az orient expresszvonat utirányváltótatása.** Különböző bel és külföldi újságok az utóbbi hetekben azt a hírt hozták forgalomba, hogy a zágrábi kereskedelmi kamara Párisból hivatalos értesítést kapott, hogy a keleti expresszvonat ezentúl nem *Avicourt—Strassburg—München—Bécs* és *Budapest* keresztül, hanem Olaszországon és Horvátországon keresztül Belgrádba. Ez a hír természetesen kinos feltűnést keltett úgy Bécsben, mint Budapesten. Ezzel szemben az alsó ausztriai idegenforgalom vezetősége megcáfolja ezt a hírt és kijelenti, hogy Párisban nem gondolnak arra, hogy a fenti tervet megvalósítsák.

— **A leánya sirján.** Megrendítő csapás ért tegnap egy régi nagyváradi patricius családot. *Loschmiedt* Ferenc zenetanár felesége tragikus körülmények közt hirtelen meghalt. A tiszteltreméltó uriaszony tegnap délután fiával, *Loschmiedt* Odón hadbíró századossal kihajtott az olasz temetőbe. Rég elhunyt leánya pihenőhelyét kereste föl, hogy a gyász évfordulóján virágokkal ékesítse menyasszony korában elköltözött gyermeke sirját. Már sötét estére hajlott az idő, mikor az édesanya elszirva imádságát a virágos sírhalomnál, hazafele készült. Ekkor azonban *Loschmiedt* né hirtelen rosszul lett. Megtántorodott s halk sikoltással roskadt fia karjába. Kétségbeesett fia a temetőr segítségével eszméletre keltette, aztán hazahajtatott. Mire azonban a fogat a fő-utcai ház elé ért,

már a merev halott volt az, akit leemeltek a kocsipárnáról. A tragikus eset híre mindenfelé nagy részvétet keltett.

— Vérengzés egy csirke miatt. Amerikai lapok a következő igaz amerikai izü hirt közlik: A Southern Railway vasuton két embert öltek meg Mt. Carmel (Illinois) közelében. A halottakon kívül egy ember halálosan megsebesült s a vasuti kocsi minden ablakát kilövéldözték. A vonat nagy sebességgel rohant, mi alatt két ember, akiket lopásért fogtak el, meg akart szökni a rendőr kezeiből. Huszonötven voltak a kocsiiban, mikor a két fogoly a rendőrrre támadt. Erre elővették a kocsi utasai a revolvereiket s egy pillanat alatt a kocsi belsőjében ropogtak a golyók s puszkaporszaggal es füsttel volt tele a levegő. Mikor a füst eloszlott, két holttest feküdt a kocsiiban. *Kingston* James rendőrbiztos és *Marshall* Isaac, egyike a foglyoknak voltak a halottak, a második fogoly, *Marshall* Edward pedig halálos sebbel feküdt a földön. Az egyik vasuti fékezőnek is surolta a fejét egy golyó, de különben a többi utas közül senki sem sebesült meg. A *Marshall* testvéreket csirkelopásért fogták el. *Kingston* rendőrbiztos épen a lopás ügyének tárgyalására Mt. Carmelből Fairfieldbe vitte őket.

— Hirtelen halál. Ma délelőtt fél kilenc órakor jelentést tettek a rendőrségen, hogy a Magyar-utca 14. számú házban hirtelen halálos eset történt. *Kardos* Elek orosházi napszámost halva találta a leánya az ágyban. A hatvanhat esztendő ember tegnap este jött Aradra Kovacsincról a leányához. özv. *Blidar* Györgynéhez, azzal a szándékkal, hogy majd itt megpihen és ma elutazik a fiához *Montag* Sándor birtokára, Lévés pusztára. A leánya ma reggel költeni próbálta és rémülten vette észre, hogy az édes atyja nem lélezkzik és egészen hideg a teste. *Brück* Gyula dr. kerületi orvos megállapította, hogy *Kardos* szívszélbődés ölte meg. A holttestet nem boncolják föl.

— Képek sorsa. Dugussnál Félix a „Gaulois“-ba rendkívül érdekes cikket írt, amelyben egymás mellé állítja néhány képnek egykori és mostani árát. *Watteau* „Gilles“ e, a *Lacaze* gyűjtemény legszebb festménye, amely a *Louvre*-ra egyik díszét képezi, valamikor husz frankba került a sokkapiacon, ahol egy csomó ócskaság között hevert. *Fragonard* képe, amely nemrég a *Cronier* árverésen 420 000 frankon kelt el, ötven évvel ezelőtt egy *Vautrin* nevű asztalosé volt, aki azt hatvan frankért vásárolta és egy ajtót akart a festményvel el takarni.

— Különösen érdekes — folytatja a cikk-író — ha a barbizoni mesterek festményeinek áremelkedését kísérjük figyelemmel. Az árak emelkedése 1875-ben kezdődött és azóta hihetetlen magas árt értéket értek el egyes képek. Egy tájképért, amelyért Corot 1860-ban csak 800 frankot kapott, 1885-ben nyilvános árverésen 870 000 frankot fizettek. A *Miles* képeknél az árak emelkedése még jelentékenyebb. „*Pásztor-nője*“, mely 1864-ben 2000 frankon kelt el, öt vagy hat esztendővel ezelőtt 700 000 frankért jutott egy amerikai nábob tulajdonába. Az angol iskola festőinek képeit iránt is nagy kereslet. *Lawrence*, *Gainsborough*, *Romney*, *Turner* festményei ötven évvel ezelőtt még nagyon szerény áron voltak kaphatók és száz eztekekkel fizetik meg azokat. A nagy áremelkedésnek különben az a magyarázata, hogy újabban az amerikai milliommok vetélkednek nagyban a festményekért. Amerikában ugyanis újabban az a divat, hogy minden szerényke milliommosnak képgalériája legyen, úgy, hogy minden milliommos, aki nem akarja, hogy milliommostársa lenézze, képtárt vásárol össze. Es minél magasabb áron vásárol meg valamely képet, annál értékesebbnek találja azt művészi szempontból is. Egyszóval fantasztikus, vagy szerencsésárak azok, amiket egyes festmények elérnek. Sokszor megessék, hogy nem is eredeti képeket vásárolnak össze drága pénzben, mert a vevők a festményekhez természetesen nem ér-

tenek. Egyes képügynökök pompásan tudják a hamisított képeket értékesíteni, ismernek néhány embert, aki ilyen úton már nagy vagyont harászolt össze.

— Eltűnt milliommos. Kalandos és dus sikerrel járó élet ért véget *Scott* Walter amerikai milliommos halálával. Szegény farmernek szülte a fiatal milliommos s ezelőtt tizenhat évvel pénz nélkül hagyta el szülei házát Virginiában, hogy szerencsét próbáljon. Nyugatra ment. Előintén munkája után élt, majd olcsó földeket vett Koloradóban, Kaliforniában és Washington államokban. A megveit földterületek között megszerezte a *Death Valley* völgyét, ahol ropant gazdag arany- és réztelepekre bukkant. Néhány év alatt a milliommosok sorába lépett, évről-évre több bányát nyitott s vagyonát ma 60—80 millió dollárra becsülik. Ezt a fiatal milliommost gyilkolták meg állítólag a napokban. *Scott* Walter még a múlt év decemberében ösvéren indult a *Death Valley*-ben fekvő *Bennett* Wels, *Bennett*-féle bányából saját bányái felé. Egy héttel később az ösvér egyedül tért vissza *Bennett* Wellsbe lovas nélkül. A nyeregben egy puszkagolyót találtak s a nyereg ault vérrel volt elálpve. *Scott* William egy vezetőtől kísérve utra kelt bátyjának feltalálására, de uja eredménytelen volt. Mindenki biztosra veszi, hogy *Scott* meggyilkolták. 1000 dollár jutalmat tűztek ki annak, aki *Scott*-nak vagy gyilkosainak nyomára vezet.

— Az elhagyott gyermekekért. Az aradi állami gyermekmenhely mellé szervezett aradi telep bizottság azzal a kéréssel fordul a jótékonyágárol ismert közönség elé, hogy a gyermekmenhelynek Aradon elhelyezett szegény gyermekei részére elhasznált, viselés ruhákat, cipőket, kalapokat adományozni kegyeskedjék. Az adományozott ruhaneműeket az állami gyermekmenhely gondnokságához kérjük küldeni, vagy pedig levelező lapon felajánlani, hogy a gondnokság az adományozandó ruhaneműekért elküldhessen. Ezt a jótékonyági kéreimünket az igen tisztelt közönség szíves jóindulatába melegen ajánljuk. *Institúris* Kálmán, telep-bizottsági elnök, *Posgay* István dr. jegyző.

— Adományok. Az újévi üdvözetek megváltása címen a Napközi Otthon javára adományoztak: *Schuster* Illés 4 kor., *Hann* Alajos 4 kor., *Parecz* György 4 kor., *Spitzer* Ignác 4 kor., *Otenberg* Ti vadar 4 kor., *Institúris* Kálmán 10 kor., *Varjassy* Lajos 4 kor., *Reicher* Károly 3 kor., *Virágh* Lajos 4 kor., *Kádas* Kálmán 2 kor., dr. *Posgay* Lajos 2 kor., dr. *Manó* Vilmos 2 kor., dr. *Tisch* Mór 2 k., *Stántay* Béla 2 kor., *Bing* János 4 kor., *Lócs* Re zsó 2 kor., *Burián* János 1 kor., *Parecz* István 1 kor., *Milgig* József 2 kor., *Ferch* Ödön 1 kor., *Er zseb* városi leányiskola 2 korona, *Hassinger* utcai leányiskola 2 kor., *Szentpéterteri* tantestület 3 kor., *Weitzer* utcai leányiskola 2 kor., *Újtelepi* leányiskola 2 kor., *Bonts* Aurél 1 koronát. Az adományokért köszönetet fejezi ki *Institúris* Kálmán, kir. tanácsos, polgármester.

— Szép fogakat csakis a *Dentolin* fogserre használata biztosít. *Vojtek* és *Weisz* nál. 112

A mezőhegyesi tót-háború.

(Megestromelt községhez.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, január 11.

Hat tót atyafi, *Pasztorok* János, *Urgel* József, *Brólik* Mihály, *Schwartz* János, *Ultranik* Calix és *Liktava* István remegett tegnap a szegedi törvényszék előtt. A felvidéki bocskorosok azért kerültek a bírósághoz, mert nagyobb tömeg élén valóságos ostromot intéztek a mezőhegyesi községhez ellen, ahol egy társukat fogva tartották.

A múlt év július havában történt, hogy a Mezőhegyesen dolgozó tót napszámok elmentek iszogatni a *Weisz*-féle korcsmába. Egész délután hajogatták fel a szilva levét, amitől foregni érezték a földet maguk alatt. A tó-

tocskák vitába elegyedtek a korcsma másik asztalánál borozgató két magyar földművessel.

— Akármit mondanak kendtek, a magyarok még is csak a mi zsirunkon élőköndnek, — jelentette ki az egyik tót napszámok, amire a magyarok fölgrááltak s szidalmazni kezdtek a becsipett tótokat.

— A tót még akkor sem ember, ha józan állapotban van, ha pedig be van rugva, még az állatnál is alábbvaló, — mondták a magyarok.

Mintha csak kést mártottak volna a tótok szívébe: fölgrááltak, vérben, forgó szemekkel rontottak ellenfeleikre. Több magyar munkást nyomban összeszurkáltak és valóságos harc fejlődött ki a két tábor között. E közben megérkezett néhány községi rendőr, akik a tót napszámok közül elhurcoiták *Schwartz* Jánost. A felbőszült munkástársak erre megrohanták *Husszár* István és *Demeter* János rendőröket, akik *Schwartz*-ot bevitték. Hamarosan nagy csoport gyűlt össze a községhezaza előtt és a tótok követelték *Schwartz* kibocsátását. *Liktava* kést rántott és merészen kijelentette:

— Most még az apámat is leszurnám!

Mint hogy azonban a tót atyafi apja nem volt ott, hát a kését a községhezaza kapujába vágta, úgy, hogy a kés beletört a deszkába.

A királyi ügyészség hatóság elleni erőszak miatt helyeztette vád alá a tótokat. Tegnap volt ebben az ügyben tárgyalás a szegedi törvényszék előtt *Póháy* Elek elnöklésével; a vádhatóságot *Kovács* Rókus dr. képviselte, tolmács volt *Schulek* Teofil. A tótok roppant megremülve halgatták a vádat és mindent tagadtak. Ők nem is voltak a községhezaza felé, ők semmit se tudnak.

Mint hogy a tanuk sem tudták bizonyosan megmondani, hogy a nagy tömeget ezek a tótok vezették e, a bíróság fölmentette őket, kivéve *Liktava* András, akit 14 napl fogházra ítéltek. Az ítélet jogerős.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A bot és a nő. Budapestről jelentik: Az *Andrássy*-uten sétált dr. *B. H.* ügyvédjelölt, s amint az esti szürkületben gyanútlanul haladt, egyszerre beléje csimpaszkodott egy utcai lány s mint régi ismerősét üdvözölte. A fiatalember huzódott s mikor a leány — budapesti szokás szerint — tovább molesztálta, haragjában végighuzott rajta a botjával. Mindjárt ott az utcán csinos kis botrány kerekedett a dologból s nem kevésbbé keblemellem folytatása lett a bíróság előtt. A leány ugyanis könnyű testi sérítés címén feljelentette dr. *R.*-t a büntető járásbíróságnál és dr. *Benke* bíró nem véve tréfára a dolgot, a vádlottat két napi fogházra ítélte.

— Evszázados szokás ugyanis — szölt a többek közt a megokolás — hogy Magyarországon a férfi nem szokott nőt tetteleg bántalmazni s ha megteszi, arra nincs mentség.

A megokolásra, de főképp a foglászbüntetést kimondó ítéletre dr. *R.* csodálkozva felelt:

— Egy perdita szemtelenkedéséről lévén szó, a bíró ur megokolása éppen olyan neveléséges mint aminő neveléséges lenne az, ha én azzal védekeztem volna, hogy az asszony verve is. Most hát csak a felebbezésem jelentem be s azt írásban fogom komolyabb indokokkal tárogatni.

A bíró elfogadta a felebbezést s így az ügy új ítélet hozatala végett a törvényszék elé kerül.

§ A knézi mérgezések. A knézi bonyolódott mérégkeverési ügyről több ízben írtunk már

Fehér Antal temesvári vizsgálóbíró hónapokig folytatta a vizsgálatot és annak folytán *tizenhárom hullát exhumáltak*. A hullarészeket aztán felküldötték vegyelemzés végett Felletár Emil országos bírósági vegyészhez, aki előreláthatólag már a legközelebbi napokban elkészül véleményével. A további vizsgálat irányát majd az országos bírósági vegyész szakvéleménye fogja megszabni.

NAPIREND.

Január 12. Péntek. Róm. kath. naptár: Tacián vértanú. — Protestáns naptár: Tacián. — Görög-keleti naptár (december 30.): Ani ia szűz. — A nap két 7 óra 47 perckor, nyugszik 4 óra 30 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, éjjeli fagy, elvélve csapadék.

Január 13. A Meteor aradi kerékpárklub közgyűlése este 8 órakor (Vass-kávéház.)

Január 18. Az aradi tanítótestületek segélyalapjának közgyűlése délután 4 órakor (Polgári fiúiskola.)

Január 21. Az aradi polgári takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az aradi főgymnasium Petőfi-énekező körének ünnepélye délután 5 órakor.

Január 31. Jegyzőválasztás Agrison.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 11.

Amerika $\frac{1}{8}$ olcsóbb. Kevés üzlet mellett elkelt néhány ezer métermássa buza alig tartott áron. Az árak 100 kilonként számítva:

Zárás 10 órakor:

Buza 1906. áprillisa	17.20—17.22
Rozs 1906. áprillisa	14.10—14.12
Zab 1906. áprillisa	14.46—14.48
Tengeri 1906. májusa	13.64—13.66
Uj őszi buza 1906-ra	16.82—16.84

Zárás 6 órakor:

Buza 1906. áprillisa	17.22—17.24
Rozs 1906. áprillisa	14.10—14.12
Zab 1906. áprillisa	14.44—14.46
Tengeri 1906. májusa	13.64—13.66
Uj őszi buza 1906-ra	16.84—16.86

irányzat kellemes.

Zárás 6 órakor:

Csárak hitelrészvény	67.75
Magyar hitelrészvény	789
Lezártitólóbank részvény	495.50
Rima-Murányi vasút részvény	525
Csárak-magyar államvasút részvény	671.25
Köszvi vasút	591
Városlátó vasút részvény	327
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben	10.75
Erzsébet szanatórium sorsjegy áruban	12.75

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 11. —

Magyar előrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 127—129 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 300 kilogrammon felül sulyban 132—134 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 130—131 fillérig; fiatal könnyű páronként 260 kilogrammig terjedő sulyban 128—130 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 128—129 fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban 124—125 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 121—122 fillérig.

Sertéslétszám: Január 8. napján volt készlet 33,975 darab, január 9. napján főlhajtatott 2079 darab, január 9. napján elszállított 1719 darab, január 10. napján maradt készlet 34,235 darab.

A hízott sertésüzlet irányzata: Csöndes.

CSARNOK.

Egy csodálatos asszonyról.

Irta: Barta Lajos.

(Vége.)

Azonban úgy, amint levele egymásután jöttek, úgy távolodott tőlem a nő, a férfi, ez az egész esemény... lassanként karom is meggyógyult és az átszenvedett napok fizikai bágyadságában a nő és mindaz ami vele összefüggött, szinte mesévé alakult... mintha valahol olvasam, vagy hallottam volna, szomorú őszi délután, levelet hullató fák alatt egy világlátott ember ajkáról...

És ekkor már minden feszélyezettség nélkül éltem, nem tartott semmi sem vissza attól, hogy ne üzzem kedves multságomat: az ab-

lakon át szemlélni az utcaéletét, melyben egy-egy időnként megjelenő alak, egy-egy csoport, a kocsik, a hangok, minden jelenség olyan, mint a végtelenül, szüntelenül folyó élet egy-egy ritmusa...

És szomszédnóm állandóan az ablaknál ült. Magatartása egészen megváltozott. Bágyadt volt. Nyaka megtört, egész lényé csupa hódolat és csupa alázatosság volt... Forró szemmel bocsánatot kértek, halványsága szomorú dal volt... egyszer egy pillanatban esdekion tette össze kezét...

Végnélküli bánat fogott el... Hiszen oly szomorú maga az, hogy összeszövetkezünk valakivel az élet örömeire és minden csepp után, mint a nyári virágra a hervadás, az elfogyasztott élet százszorosának erejével csap ránk a mulandóság és a halál árnyéka...

Ez az érzés igen nagy volt és oly magasra emelt az élet fölül, aminőre az eddigi nagy csalódások nem emeltek még s. hasam... Egyetlen óriási nagy hervadó liget lett, valahol lenni, a mélység szomorúan fénylő ködeiben uszó világ, hol bus szavú patakok csörgedeznek a bágyadt partok közt és elégikus fák hullatják, hullatják leveleiket, míg egy árva madár danol a messzeségben szivepesztő éneket...

Ebben a ligetben járónak tűnt föl előttem a szép asszony is a tuskó ablakban, ki bizonyosan nagyon nagyon szerencsétlen volt. Hívogató, szomorú, kérő, édes szemének fénye hiába ragyogott már felém napokon át. Valami roppant hatalmas, bubánatos költői hangulat uralkodott akkor rajtam, melyben enyészőnek, meddőnek, érdektelenné látszott volna minden öröm még akkor is, ha nem épen ő, a most szenvedő asszony szolgáltatna volna okait lelkem ezen állapotának...

Nem gondoltam soha egy pillanatig sem arra, hogy ez az asszony, ki egyszer életemet tétette már kockára, bosszút tudna állni rajtam; még akkor sem, ha gonosz és alávaló lennék vele szemben.

Tudni nem, csak elképzelni lehet, mi mehetett a szemközti házban végbe, mit mondhatott ez az asszony a maga szatirjának, hogy mily lelkimagyarázat alapján, mily benső elszámolással dobta újra oda megsértett daccal, életemet...

Egy napon az ablaknál álltam. Hónak sehol már híre sem volt. Végtelen magas, domboru kék ég borult a világra és a végtelen, tiszta úrból rengeteg erővel áradt a tavasz sejte... Akkor megjelent a délszaki nővények mögött egy pillanatra szomszédnóm — máskor mindig a másik ablaknál üldögélt — aztán eltűnt és ott állt az ura, félelmes szemével, vad szőrös arcával. Ember rémitő szilaj tekintettel nézett rám. Nem értettem mi baja van velem? — De egyébként is, oly távol levő, oly nem létező volt számomra azokban a pillanatokban az az ember, mint a holdbéli képek...

A tavasz ereje, sejdítése, álmai, édes gyönyörrel ébresztették akkor véretem... pacirta szó között, golyahires réten jártam már és körülöttem ujjongott a természet...

Áltunk tehát az ablaknál. Én is, ő is. Egy pillanatban a bölényszemű ember hátranyit és a következő pillanatban bezugta pisztolyának golyója ablakomat, egy másik golyó pedig fejem fölött sütvitve el, az ajtószárába furdított...

Estére összecsomagoltam, a vonatra ültem. A tenger mellé, magános partokra vágytam. Odamentem, a nagy ocean, a nagy zivatarok és roppant csendességek erejének uralma alá... és ott sokat-sokat és mélyen gondolkodtam az asszonyokról és az életéről.

Nemzeti Színház.

Bérlet 97. sz.

Páratlan.

Pénteken, 1906. évi január hó 12-én:

A párbaj.

Színmű 3 felvonásban. Irta: Henri Lavedan. Fordította: Harsányi A.

S Z E M É L Y E K:

Bolén, püspök	Várnai Jenő.	De Chailles	Kápolnai J.
Daniel, abbé	Kesztyer Ede.	Ivonne	Borbélyné.
Dr. Morey	Szendrei M.	Apolló	Palóczy Pál.

Közdete este 7 és fél órakor.

Főraktár Aradon: Fejér Gyulánál. 2891

IDEGENEK ARADON.

— Január 11. —

Fehér Kereszt szálloda Winkler Márton utazó Bécs — Stein Rezső utazó Budapest — Kurztag Lajos utazó Budapest. — Fiola Andras főnök Orsova. — Friedenfeld Miksa utazó Bécs. — Roth Antal utazó Budapest. — Kieselback Karoly utazó Budapest. — Sterényi Hugó utazó Budapest. — Stern Ignác ügynök Temesvár. — Bachruch M. kereskedő Temesvár. — Müller Zsigmond utazó Bécs. — Hirsch Bernát utazó Szeged, — Galany Arpad mérnök Budapest

Központi szálloda Kardos Adolf magánzó Orosháza. — Sart Bernát utazó Budapest. — Herczka József utazó Budapest. — Vendeborn B. és családja Brád — Alba István tanár Csermő. — Mihály Gyula mérnök Zaltna. — Csizner József utazó Stokerau. — Csiki Tivadar dr. főszolgabíró Nagyhalomgy. — Grosz Agoston utazó Brassó. — Vamos Béla utazó Budapest. — Dorogi István utazó Pécs.

Nádor szálloda. Szirmay Géza uradalmi ispán Belotino — Abraham Ferenc kereskedő Szeged. — Király Sándor uradalmi főkertész Hosszúszó. — Horváth Andras vállalkozó Kisköszeg. — Schönberg Jakab kereskedő Mezőhegyes. — Munk Ádám ikereskedő Perjamos. — Povszsaj Soma főjegyző Magyarpecska. — Kelemen Mihályné bognár Magyarpecska — Krausz Miksa utazó Temesvár. — Palmecz Mátyás utazó Temesvár. — Vezér Sándor utazó Budapest. — Palfi Miklós lelkész Kishalmagy. — Andras Gyula borbély Tóke terebes. — Balogh István aszta osm. Battonya.

NYILTTÉR.*

Limbeck János

első magy. kir. szab. érokoporsó-gyára és temetésrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Alulírottak fájdalomtól megöregt szívvel tudatják a forró szeretett és feljethetetlen jó édesatyja, illetőleg após, nagyapa és rokon

id. Kopetkó Károlynak

folyó évi január hó 10 én este 10 órakor, életének 67 ik évében, hosszas szenvedés és a haldoklók szentségének ajtates felvétele után történt jobblétre szenderültét.

A boldogultnak földi maradványai január hó 12 én, délután 1/2 órakor fognak Backó-utca 5. számú házban a római katolikus szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért január hó 13 án, délelőtt 9 órakor fog a főt. Minorita-atyák szentegyházában az ezek Urának bemutatni.

Arad, 1906. január 11.

Aldás emlékére!

Özv. Mészáros Sándorné Ifj. Schveigert Péter, szül. Kopetkó Róza, veje.
Ifj. Kopetkó Károly, Mészáros Margit,
Kopetkó István Lajos, Mészáros Józsi,
Kopetkó Margitka, Mészáros Józsi,
gyermekai. unokái.
Ifj. Kopetkó Károlyné, Mátyás Béla,
szül. Mátyás Anna, Mátyás Vilmos,
Kopetkó István Lajosné, rokonai.
szül. Csávás Eszti, menyei.

Kávéház megnyitás

Tisztelettel értesítem a n. érdemű közönséget, hogy a legjobb hírnévnek örvendő

Europa-kávéház

mint megbízott elszámolásra átvettem, s azt

f. hó 13-án szombaton megnyitóm.

Hosszu évek során át több elsőrangú üzletekben szerzett tapasztalataim hivatottá tesz arra, hogy a n. érdemű közönség legmagassab igényeinek megfeleljek fő törekvésem leendő, hogy ezen üzlet régi jó hírnevét minden körülmények közt fenn tartsam pontos, előzékeny, szolid kiszolgálással ezen üzletet a n. érdemű közönség családi otthonukká tegyem.

Naponta zene. — Reggelig nyitva.

Társaságoknak külön helyiség fenntartva.

A legjobb kávéházi italok, válogatott magyar fajborok.

Hideg buffe.

A n. érdemű közönség becses párfogását kérve maradtam tisztelattal

Piros Gusztáv,

99

mint kávé megfizető.

8—1906 g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Baross-paiki kőszeknek folyó évi január hó 1-től számított 3 évre való bérbeadása iránt folyó évi január hó 22-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 1500 korona évi bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékeve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1906. évi január hó 2-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

Magy. kir. Államv. Üzletv. Szeged.

27795—1905. III. sz.

Pályázati hirdetmény.

A zenta állomáson megüresedő pályaudvarvendéglő bérletére ezen-nél nyilvános pályázat hirdettetik. A bérlet fenti vendéglőre nézve 1906. évi április hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított öt éven át, vagyis 1911. évi március hó 31-ig.

Bérletnek a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésre: 3 szobát lakásul a fővételi épület emeletén, ugyanott 1 élelőkamrát, 3 pinczét, 1 főzőkonyhát a felvételi épület helyiségben, 1 padlást, 1 1 jégvermet, 1 gazdasági udvart, végül az I. és II. oszt. éttermet.

Megjegyztetik, hogy a vendéglő III. osztályú váró és étterem fűtése és világításának felét a magyar királyi államvasutak viselik.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a magyar királyi államvasutak főnt kiirt Zenta állomásra, pályaudvarán levő vendéglő üzletrre felrattal ellátott, lepecsételt, boktekba zárt, nemkülönböztetve kellő olmányokkal felszerelt ajánlatokat 1906. évi január hó 16. án déli 12 óráig az alulírott üzletvezetőség általános osztálya főnökénél (Üzletvezetőségi palota I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 200. azaz kétszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1906. évi január hó 16. án déli 12 óráig vagy személyesen, vagy kir. posta útján beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb, a napi értéket meg nem haladó napi árfolyam csak 90% szerinti értékben számíttatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik. Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítendő ugyan, de a letételről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletre vonatkozó feltételek a nvezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. emelet 19. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlatvokról feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

A fentebbi feltételtől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek s végül olyanok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétel, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1905. évi december hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

Magyar királyi Államvasutak.

246368—1905. szám.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a magyar királyi államvasutak vonalain az 1906. és illetve az 1907. és 1908. évben talpfatelítés céljaira szükséges, évenként mintegy 3 165 q. sósav, 10 000 q. neutralis olaj, valamint a szükségait, évenként mintegy 410 000 drb. talpfajelő szeg szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A különleges feltételeket tartalmazó ajánlati űrlapok, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módzatokat tartalmazó ajánlati felhívás az alulírott igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrassy-ut 78. sz. II. em. 40. ajtó sz.) megtekinthetők és ugyanott díjtalanul kaphatók.

A szabályszerűen kiállított egy koronás magyar kir. okmánybéllyeggel ellátott ajánlatok, — a 60 filléres bélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt, lepecsételve legkésőbbben 1906. évi január hó 23. án déli 12 óráig a fentemlített szakosztályánál benyújtandók, vagy pedig posta útján oda küldendőek és a boríték ezzel a külső címmel látandó el:

„Ajánlat 246368/905. számhoz.”

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó anyagok értékének 5%-a legkésőbbben 1906. évi január hó 22-ének déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál (Budapest, VI. ker., Andrassy ut 78. sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott, valamint olyan ajánlatok, melyek nem az előirt módon tételnek, vagy a melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújtatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1905. évi december hóban.

A magyar királyi Államvasutak igazgatósága.

(Utányomás nem díjazatik.)

128—1906. szám.

Ternoval járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Ágris nagyközség közigazgatásánál megüresedett jegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Az állással egybekötött évi javadalmazás ez:

1. Törzsfizetés ... .. 600 korona.
2. Gabonaváltás ... .. 800 korona.
3. Szénaváltás ... .. 102 korona.
4. Tüzifa váltás ára ... .. 147 korona 60 fillér.
5. Anyakönyvvezetői tiszteletdíj ... 160 korona.
6. Szabadlakás és a hozzátartozó kert haszonélvezete.
7. 15 kath. hold és 853 □-öl szántó föld haszonélvezete,

mely után az adót a jegyző fizeti.

8. Magánmunkálatok után a szabályrendeletileg meghatározott díjak.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6-ik §-ában, illetőleg az 1900. évi XX. t.-cz. 3-ik §-ában előirt képesítésüket, eddigi alkalmaztatásukat és erkölcsi magaviseletüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket — és pedig a közszolgálatban levők hivatali előjáróságuk útján — hozzám folyó évi január hó 31-ik napjáig annyival is inkább nyujtsák be, mert a később érkező, vagy hiányosan felszerelt kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

Ternova, 1906. évi január hó 8-án.

Dr. Lengyel,

főszolgabíró.

78

T. cz.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség szives tudomására hozni, hogy

Aradon, Varjassy-József-utca 7. sz.

szaját házámban

egy a mostani igényeknek megfelelő

épület-, mű-lakatos- és gépjavitó műhelyt nyitottam.

Elvállalok mind ezen szakmába vágó új és javítási munkákat u. m.: épületvesztelést, takaréktűzhelyek, sűrűsítések elkészítését és szivattyús kutak felállítását és bármily nemű gépek javítását jutányos árak mellett.

A n. é. közönség szives támogatását kérve, maradok

2000

tisztelettel

WOLFSCHMIDT ÁGOSTON

gép-, épület- és műlakatos ARADON, Varjassy József-utca 7. sz.

FARSANGRA!

*Diszes báli meghívók.
. Izléses esküvői és .
eljegyzési értesítések.
Tánczrendek. Belépő
jegyek. Műsorok. Szin-
lapok óriási válasz-
tékban kaphatók az*

Aradi Nyomda Részvénytársaságnál

Aradon.

Szépségápolás

kozmetikai 3234

SZALON,

hol mindenféle szépségápoló, rán-
czos arczokat is, a legújabb mód-
szer szerint sikerrel kezel

Mme Győri

Szabadság tér 18. II. udvar.
Haszinger utca 2. I. emelet.

Kérem a szépet nem össze-
tévesztetni!

Uraságoktól

használt nyári és téli férfi-ruhákat,
utazó bundákat, háló-, ebédlő- és más
butorokat a legmagasabb áron veszek
és eladok rendkívül olcsó áruk
mellett Kivánatra házhoz is megyek.
Frack öltönyök kölcsönj mellett kaphatók.

ROTH A.

Aradon, Asztalos Sándor utca 5. sz.,
az „Arany ABC” mellett. 2771

Kérem a szépet nem össze-
tévesztetni!

581—1905. végr. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az
1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értel-
mében ezennel közhírré teszi, hogy
az ujaradi kir. járásbíró 1905.
évi Sp. 335. számú végzése követ-
keztében Dr. Chrisán Aurél új
aradi ügyvéd által képviselt Sza-
vin Mladen kisszentmihályi lakos
végrehajtató javára, Janker Péter
kisfaludi lakos végrehajtást szen-
vedett ellen 90 korona s járulékal
erejéig foganatosított kielégítési
végrehajtás útján felül- és lefoga-
lalt és 654 koronára becsült kö-
vetkező ingóságok, u. m.: lovak,
üsző, csikó, sertések, kocsi, szer-
számok, hordók, kádak és egyéb
ingók nyilvános árverésen eladat-
nak.

Mely árverésnek az ujaradi kir.
járásbíró 1905. évi V. 335/2. szá-
mu végzése folytán 115 korona
04 fillér tőkekövetelés és eddig ösz-
szesen 2 kor. 60 fillérben bírói-
lag már megállapított költségek
erejéig Kisfaludon leendő eszköz-
lésére 1906. évi január hó 22 ik
napjának délelőtti 8 órája határidőül
kitűzetik és ahhoz a venni szándéko-
zók ezennel oly megjegyzéssel hi-
vatnak meg, hogy az érintett ingosá-
gok az 1881. évi LX. törvény-
cz. 107. és 108. §-ai értelmében
esetleg becsáron alul is, azonban
csakis készpénzfizetés mellett, fog-
nak a legtöbbet ígérőnek eladatni.

Amennyiben az elárverezendő
ingóságokat mások is le- és felül-
foglaltatták és azokra kielégítési
jogot nyertek volna, ezen árve-
rés az 1881. évi LX. t. cz. 120.
§-a értelmében ezek javára is elren-
deltetik. A befolyandó vételár pe-
dig bírói letétbe fog helyeztetni.

Kelt Ujarad, 1906. évi január
hó 6. napján.

Rácz Árpád,
kir. bír. végrehajtó.

Valódi orosz, Caravan
és chinai

TEÁK

eredeti csomagokban és kimerve.

Valódi Jamaicai

RUMOK

ismert saját töltésű üvegeinkben.

Legelőnyösebben ismert bevásárlási hely.

Vojtek és Weisz

drogueria és parfümeria nagykereskedése 2525

ARADON.

Felnőttek és gyermekek

előszeretettel veszik a friss és kellemes ízű

Hajós-féle

Csukamájolajat.

Ára egy üvegnek használati utasítással 2 korona.

20 év óta tartó tyukszememet

kiirtottam az ön által feltalált világhírű Hajós-féle

„ANAGALLIN“-NAL,

miért is hálás köszönetet mond érte, tisztelője

Oláh Ferencz,
Arad-Újtelep.

Ára egy üvegnek 70 fillér.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; csakis Hajós-féle
„Anagallin“-t tessék kérni és elfogadni. 234

Rheuma, csusz, köszvény

fájdalmaknál rögtöni enyhülést idéz elő a

„Methylol“ balzsam. (Törvényesen védve)

Egy párszori bedörzsölés után a legmakaosabb fajda-
lom is megszűnik. Ára egy adagnak 1 kor. 60 fill.

Kapható az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Könyvkötészetünkben egy ügyes fiu tanulónak felvétetik.

Bövebbet a kiadóhivatalban.

Sklenarik János

ezimfestő mázó és fényező

Jemesvár-Erzsébet város, Kunyadi-
ut és Dózsa-utca sarok.Ajánlja magát a nagyérdemű
közönség szíves pártfogásába, ugy-
e szakmába vágó munkákra, mint
a külföldi tanulmányok alatt szerzett

templomi

1907

mű- és disz-festészeti
munkákra is.A n. é. közönség szíves meg-
bizását kéri tisztelettel

Sklenarik János.

582—1905. végrh szám.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az
1881. évi LX. t. cz. 102. §-a
értelmében ezennel közhírré teszi,
hogy az ujaradi kir. járásbíró 1905.
évi Sp. 336. számú végzése követ-
keztében Dr. Chrisán Aurél új
ujaradi ügyvéd által képviselt
Milován Kuzman kisszentmihályi
lakos végrehajtató javára, Janker
Péter kisfaludi lakos végrehajtást
szenvedett ellen 120 korona s jár.
erejéig foganatosított kielégítési
végrehajtás útján felül- és lefoga-
lalt és 654 koronára becsült kö-
vetkező ingóságok u. m.: lovak,
üsző, sertések, kocsi, hordók, ká-
dak és egyéb ingók nyilvános ár-
verésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujaradi kir.
járásbíró 1905. évi V. 336/2. szá-
mu végzése folytán 184 korona
08 fill. tőkekövetelés és eddig ösz-
szesen 2 korona 60 fillérben bírói-
lag már megállapított költségek
erejéig Kisfaludon adós lakásán
leendő eszközlésére 1906. évi január
hó 22. napjának délelőtti 10 órája
határidőül kitűzetik és ahhoz a
venni szándékozók ezennel oly
megjegyzéssel hivatnak meg, hogy
az érintett ingóságok az 1881.
évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai ér-
telmében esetleg becsáron alul is,
azonban csakis készpénzfizetés
mellett, fognak a legtöbbet ígérő-
nek eladatni.

Amennyiben az elárverezendő
ingóságokat mások is le- és felül-
foglaltatták s azokra kielégítési
jogot nyertek volna, ugy ezen ár-
verés az 1881. évi LX. t. cz. 120.
§-a értelmében ezek javára is
elrendeltetik. A befolyandó vételár
pedig bírói letétbe fog helyeztetni.

Kelt Ujarad, 1906. évi január
hó 6. napján.

Rácz Árpád,
kir. bír. végrehajtó.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A Kinek

ismeretség híján

házastársra,
nevelőre,
születéselőre,
könyvelőre,
segédre,
tanóra,
gazdatisztra,
kulcsártra,
vincsellőre,
kertészre,

kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbesszédre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

Aki

eladni kíván

butort,
szongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

Aki

bérbérendni kíván

birokot,
házat
vadászterü-
letet,

halászköt.,
telket,
kocsit,
lovat,

Aki

mindenkivel vétel vagy bérbérendő: asél-
jából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legelő-
sabban ér csélt, ha az

„ARADI KOZLONY“

Kis hirdetés

TOVÁBBI MANDATAI

Kerestetik

egy jó írású kisasszony, ki irodai munkákban némi jártassággal bír, d. e. 9 órától déli 1 óráig tartó munkaidőre. Jelentkezni lehet Aradi kereskedők köre helyiségében, Szabadság-tér 7. sz.

Kiadó lakás!

2 szoba és konyha mellékhelyiségekkel február 1-ére kiadó Csiki Gergely utca 10. szám alatt. 55

Nagymennyiségű plépánt

eladó az Aradi Nyomda Részvénytársaságnál.

2 butorozott szoba

(gardon lakás) Szabadság-tér 17. sz. alatt azonnal kiadó. 92

Nagymennyiségű maculatura

eladó a kiadóhivatalban.

Ügyvédi naplók

és főkönyvek rendkívüli finom erős papírból egész vászon kötésben bőr sarokkal 500 oldal tartalommal 24 kor. Képződték Ingusz I. és Fia. Könyv és papirkereskedés. 285

Tégla, Cserép

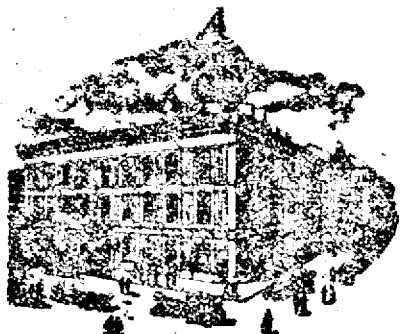
legkedvezőbbben kapható

Pollak Sándornál,

rendelések felvételnek Karolina u. 7. sz. irodámban, vagy Rákóczy u. 28. sz. lakásomban. A téglát vám és fuvarmentesen saját igáimmal házhoz szállítom. — A gyárba saját új műtámmal vezet. 84

„HUNGARIA“

Temesvár.

Elő rendű szálloda

Egész új, a képzelhető Comforttal berendezve. Gyönyörű kávé- és étterem helyiségek. Szép nyári és téli kert. — Társalgó és játéktér. Tus- és kád-fürdők a házban, valamint pilseni sörszoba és reggeli étterem. Pontos kiszolgálás és a lehető legmesszebb menő méltányosság biztosított. Teljes tisztelettel Müller Mihály szállodás. Városi, vármegyei és interurbán telefon állomás 28.

50 százalékos megtakarítás a fűtésnél!

A legjobb találmánya

„Ilona“-brikett

mely kötőanyag nélkül készül, az összes fűtőanyagok közül a legköltekebb, szagtalan, tartós parázsszal ég, nincs salakja, nem kormol, nem füstöl és nem piszkít, és a legolcsóbb fűtőanyag. A kőszénből nem drágább és kétszeres fűtőképességgel bír. — Egyetlen kísérlet meg fog mindenkit győzni a fűtőanyag páratlan előnyeiről. — Megrendelhető:

Altmann Ede

főelárusítónál

3057

Wesselényi és Kis Ernő-utczák sarkán,

Telefon szám 46.

Árverési hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy Berzova község országos és hetivárosain a **helypénzszedési jog gyakorlása** 1906. évi február hó 1-től 1909. évi január hó 31-ig terjedő 3 évre a berzovai körjegyzői irodában **1906. évi január hó 22-ik napján délelőtt 10 órakor** megtartandó nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbe adatik.

Miről bérelni szándékoznak azzal értesítetnek, hogy az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ugyanott megtekinthetők.

Berzován, 1906. évi január hó 5-én.

73

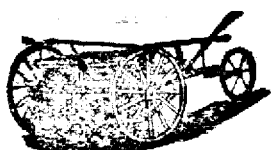
Az előjáróság.

KRIEGER TESTVÉREK

TEMESVÁR, URI-UTCZA 6. SZ.

TELEFON 765. SZÁM.

TELEFON 765. SZÁM.

Acetylen világítási berendezés vállalata.

Kitűnő szakerek, vizsgázott szerelők.

A Landeckéi Carbidgegyár délmagyarországi raktára.

Vízvezetési-, fürdőszoba- és minden a szakba vágó munkák pontos és szolid kivétele. 2861

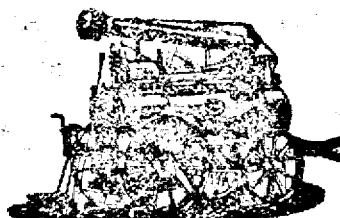
Állandó nagy raktár acetylen alkatrészekben, mint égők, tüvegek, csillárok stb.

Mindenemű gazdasági gépek u. m.

TRIUMPH III.

szabadalmazott párus és páratlan sorvetőgépek stb. eladása

Viszonteladók kerestetnek.

Tiszta, zab nélküli
bükkönyt
megvételre
keresünk
Gyenes S. és Fiai cég
magáruosztálya
KECSKEMÉTEN.

Jegygyűrűk!

es mindennemű ékszerek 14 karátos anyagból és finom ezüstről, ugyancsak arany, ezüst, orosz tulaezüst és mindennemű fém és inga, fali, ébresztő órák rendkívül nagy választékban, olcsó árak mellett kaphatók

IGAZ SÁNDOR

mű-órás és ékszerész

Arad, Szabadság-tér.

Simonyi-utca sarkán,

régi színház épület. 934

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztáltságot azonnal továbbítanak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 8 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyo szelepekkel. Közös-geknek legalkalmasabb, mert nyomkos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belül gummirozott kender-csővek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 274

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Egy borprés eladó.